

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б.Д. ГАВРИЛИШИНА
Кафедра міжнародної економіки

**Позиковий капітал ТНК України у контексті джерел
фінансування та ефективності використання**

Студентки групи ЕМЕм-21:

Христина Тимінська

Науковий керівник:

д.е.н., професор Євген Савельєв

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади поняття позикового капіталу ТНК.

1.1. Основні поняття та підходи до дослідження позикового капіталу.

1.2. Ринок позикового капіталу як джерело фінансування.

1.3. Роль позикового капіталу у діяльності ТНК

РОЗДІЛ 2. Оцінка обсягів позикового фінансування ТНК.

2.1. Джерела фінансування, які використовують ТНК.

2.2. Оцінка обсягів та структури позикового капіталу світових ТНК.

2.3. Ризики, пов'язані із залученням та використанням позикового капіталу.

РОЗДІЛ 3. Покращення ефективності залучення позикового капіталу ТНК України.

3.1. Способи підвищення фінансової ефективності використання позикового капіталу ТНК України.

3.2. Способи зменшення ризиків при залученні позикового капіталу фінансування ТНК України.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах економічної нестабільності та фінансових труднощів питання залучення фінансування стає ключовим для підтримки та розвитку транснаціональних корпорацій (ТНК) в Україні. Позиковий капітал може бути важливим інструментом для забезпечення фінансової стійкості та розвитку підприємств.

ТНК в сучасному світі ведуть конкуренцію на міжнародному ринку. Для підтримки своїх глобальних операцій вони повинні використовувати різні джерела фінансування, включаючи позиковий капітал. Дослідження може допомогти зрозуміти, як ефективно ТНК в Україні використовують позиковий капітал для зміцнення своєї конкурентоспроможності на світовому ринку.

Вивчення ефективності використання позикового капіталу може надати цінний інсайт щодо стратегій фінансового менеджменту ТНК в Україні. Розуміння, як вони використовують позиковий капітал для інвестицій у нові технології, розвитку бізнесу та забезпечення сталого росту, може бути корисним для інших компаній і фахівців у сфері фінансів.

Важливо досліджувати тему позикового капіталу ТНК в контексті регулювання та правових аспектів в Україні. Актуальні зміни в законодавстві та регулюванні фінансового сектору можуть впливати на доступність та умови отримання позикового капіталу для ТНК.

Дослідження цієї теми має практичне значення для бізнесу, економіки та політики в Україні, а також може внести вагомий внесок у розвиток та оптимізацію фінансових стратегій транснаціональних корпорацій в країні.

ТНК є важливим фактором економічного розвитку України. Вони забезпечують значну частку ВВП, створюють робочі місця та інвестують у розвиток економіки.

Позиковий капітал є одним з основних джерел фінансування діяльності ТНК. Він дозволяє їм розширюватися, інвестувати в нові проекти та підвищувати свою конкурентоспроможність.

По-третє, ефективність використання позикового капіталу є важливим фактором успішного функціонування ТНК. Вона визначає, наскільки ефективно ТНК використовують ресурси, отримані за рахунок позик.

У контексті України дослідження позикового капіталу ТНК є особливо актуальним, оскільки країна переживає період економічної трансформації. У таких умовах ТНК відіграють важливу роль у забезпеченні економічного зростання та розвитку.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей позикового капіталу ТНК України в контексті джерел фінансування та ефективного використання.

Опираючись на встановлену мету дослідження можна сформулювати **такі основні завдання:**

Об'єктом дослідження виступає позиковий капітал ТНК України.

Предметом дослідження є джерела фінансування та ефективне використання позикового капіталу.

Методи дослідження. Під проведення дослідження використовувались результати фундаментальних і прикладних розробок у сфері монетарної політики. Для проведення більш точного дослідження використовувались загальні та спеціальні методи.

Інформаційну базу дослідження складають наукові та монографічні видання з міжнародної економіки, інтернет ресурси, статистичні дані.

Наукова новизна проведеного дослідження. Полягає у розробці рекомендацій щодо ефективнішого використання позикового капіталу транснаціональних корпорацій України

Структура роботи. Ця кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІЙ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ТНК.

1.1. Основні поняття та підходи до дослідження позикового капіталу.

Позиковий капітал – це капітал, який компанія залучає, беручи позику. Це позика, надана компанії, як правило, як капітал зростання, і зазвичай погашається в майбутньому. Позиковий капітал відрізняється [1] від акціонерного чи акціонерного капіталу, оскільки підписники позикового капіталу не стають частковими власниками бізнесу, а лише кредиторами, а постачальники позикового капіталу зазвичай отримують договірно фіксований річний відсоток прибутку від своєї позики, і це відома як купонна ставка. Однак інколи позика повертається на основі відсотка від місячного доходу компанії замість фіксованої процентної ставки, як, наприклад, у випадку фінансування на основі прибутку.

Позиковий капітал має вищий рейтинг, ніж власний капітал для погашення річних доходів. Це означає, що юридично відсотки на борговий капітал мають бути повністю виплачені до виплати дивідендів будь-якому постачальнику акцій. Подібним чином, при ліквідації, погашення власникам боргу є вищим, ніж розподіл власникам привілейованих акцій та власникам акцій. Власники акцій (акціонери) мають усі права на бізнес, але власники боргу не мають жодних прав на бізнес.

Позика – це гроші, які вам позичають, щоб ви могли купити щось, наприклад, автомобіль, будинок або бізнес, коли ви не можете дозволити собі заплатити за це відразу. Потім ви повертаєте гроші, які позичили, регулярними частинами протягом встановленого періоду часу, узгодженого з кредитором.

Позики є частиною повсякденного життя, починаючи від того, щоб позичити другу грошей на випивку, коли він не був у банку, і закінчити покупкою вашого першого житла. Ви також зустрічаєте їх у бізнесі чи фінансах. Однією з причин фінансового краху 2008 року вважалося, що банки видають

іпотечні кредити людям і підприємствам, які не можуть дозволити собі їх виплачувати, або на нерухомість, яка була переоцінена.

Позики – це загальний термін, який охоплює всі види кредитування, включаючи більш конкретні види позик, такі як іпотека, кредитні картки, позики та інші кредитні продукти. Якщо ви отримуєте свій мобільний телефон за місячним контрактом, ви фактично берете кредит, щоб оплатити новий телефон, а також вартість послуг, якими ви користуєтеся.

Більшість кредиторів стягуватимуть з вас плату за продовження використання їхніх грошей, ця плата відома як відсотки. Вони також можуть стягувати з вас комісію за оформлення позики та штрафи, якщо ви погасите позику достроково. Порівнюючи позики, вам потрібно враховувати ці види зборів. Ви не можете просто порівняти базову відсоткову ставку, натомість ви отримаєте кращу картину, якщо порівняєте річну відсоткову ставку (річна відсоткова ставка), яка включає всі відповідні витрати.

Перш ніж вирішити, чи пропонувати вам позику, кредитор перевірить вашу здатність повернути позику, переглянувши ваші доходи та ваші витрати. Вони також перевірять ваші кредитні довідки, щоб дізнатися, чи сплачували ви інші позики в минулому та чи оплачуєте інші рахунки повністю та вчасно, щоб переконатися, наскільки ви надійні та фінансово відповідальні.

Боргове фінансування відбувається, коли фірма збирає гроші для обігового капіталу або капітальних витрат шляхом продажу боргових інструментів окремим особам та/або інституційним інвесторам. У відповідь на позику грошей особи чи установи стають кредиторами й отримують обіцянку, що основна сума та відсотки за боргом будуть погашені.

Інший спосіб залучення капіталу на боргових ринках - це публічна пропозиція акцій; це називається акціонерним фінансуванням.

Коли компанії потрібні гроші, є три способи отримати фінансування: продати акціонерний капітал, взяти борг або використати якийсь гібрид з двох. Власний капітал являє собою частку власності в компанії. Це дає акціонеру

вимогу щодо майбутніх прибутків, але їх не потрібно повертати. Якщо компанія збанкрутує, власники акцій отримають гроші останніми.

Компанія може вибрати боргове фінансування, яке передбачає продаж продуктів із фіксованим доходом, таких як облігації, векселі чи векселі, інвесторам для отримання капіталу, необхідного для зростання та розширення своєї діяльності. Коли компанія випускає облігації, інвестори, які купують облігації, є кредиторами, які є роздрібними або інституційними інвесторами, які надають компанії боргове фінансування. Сума інвестиційної позики, також відомої як основна сума, має бути повернена в узгоджену дату в майбутньому. Якщо компанія збанкрутує, кредитори мають вищу вимогу щодо будь-яких ліквідованих активів, ніж акціонери.

Структура капіталу фірми складається з власного та позикового капіталу. Вартість власного капіталу — це виплата дивідендів акціонерам, а вартість боргу — виплата відсотків власникам облігацій. Коли компанія випускає борг, вона не тільки обіцяє погасити основну суму, але й обіцяє компенсувати своїх власників облігацій шляхом щорічної виплати відсотків, відомих як купонні виплати. Процентна ставка, сплачена за цими борговими інструментами, представляє вартість запозичення для емітента.

Сума вартості власного фінансування та боргового фінансування є вартістю капіталу компанії. Вартість капіталу являє собою мінімальний прибуток, який компанія повинна отримати від свого капіталу, щоб задовольнити своїх акціонерів, кредиторів та інших постачальників капіталу. Інвестиційні рішення компанії, пов'язані з новими проектами та операціями, завжди мають приносити прибуток, який перевищує вартість капіталу. Якщо прибутки компанії від її капітальних витрат нижчі за вартість капіталу, фірма не генерує позитивних прибутків для своїх інвесторів. У цьому випадку компанії може знадобитися переоцінка та збалансування структури капіталу.

Позиковий капітал – це гроші, які компанія залучає шляхом запозичень від окремих осіб або установ, і вони повинні повернути всю суму через певний

проміжок часу. Вони є дешевшою та менш ризикованою альтернативою отримання фінансів порівняно з акціонерним капіталом.

Позиковий капітал буває забезпеченим або незабезпеченим. Забезпечений борг - це позика, яку компанія бере під заставу своїх активів. Це дозволяє кредитору продати цей актив і повернути свої гроші, якщо вони не повертаються протягом фіксованого терміну. Незабезпечений борг – це позика, здійснена компанією без застави будь-яких активів як забезпечення.

Існує три види боргового капіталу – строкові позики, боргові зобов'язання та облігації. Ось короткий опис трьох термінів:

- Строкові позики – банки надають компаніям строкові позики за фіксованою/плаваючою процентною ставкою (відповідно до кредитної угоди). Ці забезпечені позики мають фіксований графік погашення.

- Облігаційні зобов'язання – боргові зобов'язання – це боргові зобов'язання, що випускаються компанією для широкого загалу. Вони можуть бути забезпеченими або незабезпеченими, а основна сума підлягає погашенню через фіксований проміжок часу.

- Облігації . Облігації — це інструмент із фіксованим доходом, що випускається урядом або компанією для широкого загалу. Вони мають фіксовану дату погашення, після якої емітент повертає основну суму боргу інвестору разом із відсотками.

Власний капітал - це загальна сума коштів, інвестованих власниками у свій бізнес. Власний капітал компанії ділиться на кілька одиниць, і кожна одиниця називається акцією. Власники можуть продати частину цих акцій широкій громадськості, щоб зібрати кошти. Акції бувають двох типів - акціонерні та привілейовані. Ось короткий опис двох термінів:

- Акції – це звичайні акції компанії, які власники продають на відкритому ринку. Інвестори купують ці акції та стають акціонерами організації з правами власності. Вони мають право голосу для вибору керівництва компанії. Вони отримують відсоток від прибутку компанії, але тільки після того, як власники привілейованих акцій отримають дивіденди.

- Привілейовані акції – привілейовані акції дозволяють акціонерам отримувати дивіденди раніше, ніж акціонери. Вони мають право на фіксовану ставку компенсації щоразу, коли компанія оголошує дивіденди. Вони також мають право вимагати відшкодування капіталу в разі розпуску компанії.

Таблиця 1

Відмінності між позиковим та власним капіталом

Позиковий капітал	Акціонерний капітал
Визначення	
Позиковий капітал – це запозичення коштів від окремих осіб та організацій на фіксований термін.	Акціонерний капітал - це кошти, залучені компанією в обмін на права власності для інвесторів.
Роль	
Позиковий капітал - це зобов'язання компанії, яке вона має повернути протягом фіксованого терміну володіння.	Власний капітал — це актив компанії, який вона відображає в бухгалтерських книгах як кошти організації.
Тривалість	
Позиковий капітал - це короткострокова позика для організації.	Акціонерний капітал є відносно довгостроковим фондом для компанії.
Статус кредитора	
Фінансист боргів є кредитором для організації.	Акціонер є власником компанії.
Типи	
Позиковий капітал буває трьох видів:	Позиковий капітал буває трьох видів:
Ризик інвестора	
Позиковий капітал є інвестицією з низьким рівнем ризику	Акціонерний капітал є інвестицією з високим ризиком
Повернення коштів	
Позикодавець отримує процентний дохід разом із основною сумою.	Акціонери отримують дивіденди/прибуток на свої акції.
Безпека	

Позиковий капітал є або забезпеченим (під заставу активу), або незабезпеченим.	Акціонерний капітал є незабезпеченим, оскільки акціонери отримують права власності.
--	---

Джерело: складено автором на основі [1].

Компанії можуть отримати борговий капітал декількома способами, наприклад, отримати позику в банку або випустити боргові зобов'язання (або облігації) чи інші боргові інструменти.

Обов'язкове зобов'язання підтверджується офіційним документом, виданим компанією, який підтверджує її заборгованість і загалом визначає умови позики, наприклад, процентні ставки, дати сплати відсотків (зазвичай кожні шість місяців), погашення капіталу і т.д.

Облігації можуть випускатися двома способами:

- публічна оферта
- приватне розміщення (де пропозиція робиться обраній групі осіб).

У той час як державні компанії можуть випускати боргові зобов'язання за допомогою будь-якого методу, приватні компанії можуть випускати боргові зобов'язання лише за допомогою методу приватного розміщення.

Зазвичай боргові зобов'язання мають бути забезпечені або стягуватися з активів компанії, але це не обов'язково. Розсудливий кредитор може наполягати на забезпеченні позики одним або декількома активами компанії, оскільки забезпечений кредитор має право отримати виплату перед незабезпеченими кредиторами у випадку ліквідації компанії.

Як зазначалося вище, позики та боргові зобов'язання зазвичай забезпечуються активами компанії. Існує два види зборів:

- Фіксовані збори. Фіксована комісія – це коли позика або боргова зобов'язання забезпечені конкретним ідентифікованим активом (часто землею та/або будівлями). Наслідком цього є те, що компанія не може продати актив без згоди заставодержателя до закінчення періоду застави.
- Плаваючі збори. Плаваюча комісія прикріплюється до певного класу активів, які зазвичай часто змінюються протягом звичайного торговельного

циклу, наприклад, оптові товари. Це корисний засіб для забезпечення безпеки поточних активів компанії, оскільки він дозволяє компанії вільно оперувати такими активами та надає ширший спектр активів, на які можна стягнути плату.

Плаваюче нарахування не приєднується до жодного конкретного активу, доки не відбудеться кристалізація. Кристалізація означає, що відбувається подія, зазначена в борговому документі, яка спричиняє припинення стягнення, наприклад, нездатність компанії сплатити свої борги, особливо боргові відсотки. Компанія, яка припиняє торгівлю або ліквідується, також призведе до кристалізації плаваючої плати. Плаваюча плата також має нижчий пріоритет, ніж будь-яка фіксована плата.

Позичковий капітал – це капітал, який у цьому контексті означає гроші, необхідні для ведення бізнесу, який збирається шляхом запозичення, а не випуску акцій. Підприємства залучають позиковий капітал трьома основними способами:

1. Банківські овердрафти. Овердрафт виникає, коли ви знімаєте гроші зі свого банківського рахунку, а доступний баланс стає від'ємним (нижчим нуля) – рахунок овердрафт.

Якщо у вас уже є угода з вашим банком про овердрафт і ваш баланс знаходиться в межах дозволеного ліміту, з вас зазвичай стягуватимуться відсотки за погодженою ставкою.

2. Банківські кредити. Підприємства найчастіше запозичують капітал через банківські кредити. Вони надають середньо- або довгострокове фінансування.

Кредитор встановлює фіксований період, протягом якого надається позика, процентну ставку та графік погашення.

У більшості випадків банк вимагає певного забезпечення (застави) кредиту. Якщо це нова компанія, цей цінний папір, ймовірно, буде активом, що належить підприємцю.

Банківські позики, як правило, дешевші за овердрафти, тобто процентні ставки, як правило, нижчі. Однак банківська позика є менш гнучкою, ніж

овердрафт – компанія зобов'язана дотримуватися графіка погашення протягом фіксованого періоду за допомогою банківської позики.

У світі фінансів і бізнесу слово «капітал» (вживане окремо) стосується коштів, інвестованих у відкриття або розширення бізнесу, а також машини, транспортні засоби, будівлі тощо.

3. Боргові зобов'язання. Облігації — це середньо- та довгострокові боргові інструменти, які використовуються великими корпораціями для позичання грошей під фіксований відсоток.

Боргова зобов'язання, як і облігація позики або сертифікат позики, є доказом того, що компанія зобов'язана сплатити певну суму з відсотками, навіть якщо гроші, зібрані борговими зобов'язаннями, стають частиною її структури капіталу (а не акціонерного капіталу).

Ті, хто купує боргові зобов'язання (тримачі облігацій), не мають права голосу на загальних зборах акціонерів компанії. Проте власники облігацій мають окремі голоси, залежно від прав, доданих до документа.

Відсотки, що виплачуються власникам боргових зобов'язань, відносяться до прибутку у фінансовій звітності фірми.

Щоб забезпечити свою позику в разі краху компанії, власники облігацій можуть взяти на себе стягнення за деякими або всіма її активами.

Позиковий капітал є фундаментальним компонентом фінансових ринків, що надає підприємствам можливість залучати кошти для зростання, розширення та операційних потреб. Однак, як і будь-який фінансовий інструмент, позиковий капітал має свої переваги та недоліки. У цій статті ми дослідимо ключові переваги та недоліки, пов'язані з позиковим капіталом, щоб забезпечити повне розуміння його наслідків для бізнесу.

Переваги боргового капіталу:

- Доступ до негайних коштів. Однією з головних переваг позикового капіталу є його здатність надавати негайний доступ до коштів. Підприємства можуть отримати позики або випустити облігації, щоб швидко залучити капітал,

дозволяючи їм скористатися можливостями для зростання, інвестувати в нові проекти або впоратися з непередбаченими витратами без зволікань.

- Зберігайте право власності та контроль: коли компанії обирають боргове фінансування, вони не зобов'язані розводити власність шляхом випуску додаткових акцій. На відміну від акціонерного фінансування, коли інвестори стають частковими власниками та мають право голосу в прийнятті рішень, позиковий капітал дозволяє підприємствам зберігати повну власність і контроль над своїми операціями.

- Податкові пільги: у багатьох юрисдикціях сплата відсотків за боргом не обкладається податком, що дає потенційну економію податків для підприємств. Ця перевага робить боргове фінансування більш привабливим варіантом порівняно з акціонерним фінансуванням, де дивіденди не оподатковуються.

- Передбачувані умови погашення: борговий капітал зазвичай постачається із заздалегідь визначеним графіком погашення, що дозволяє підприємствам відповідно планувати свій грошовий потік і бюджет. Фіксовані процентні ставки також забезпечують передбачуваність, дозволяючи підприємствам точно оцінювати свої фінансові зобов'язання.

Недоліки позикового капіталу:

- Відсоткові платежі та витрати: одним із найбільш суттєвих недоліків боргового капіталу є вимога регулярно сплачувати відсотки. Ці виплати можуть стати фінансовим тягарем для підприємств, особливо в періоди економічного спаду або під час операційних проблем. Крім того, боргове фінансування тягне за собою різні витрати, такі як комісія за створення та юридичні витрати, які збільшують загальний фінансовий тягар.

- Ризик неплатоспроможності: надмірна залежність від позикового капіталу збільшує ризик неплатоспроможності для підприємств. Якщо компанія не виконує свої боргові зобов'язання, вона може зіткнутися з серйозними наслідками, включаючи банкрутство або стягнення майна. Ризик стає ще більш помітним, коли відсоткові ставки зростають або коли бізнес відчуває спад доходів.

- **Зменшена гнучкість:** боргове фінансування супроводжується договірними зобов'язаннями, включаючи виплату відсотків та умови погашення. Ці зобов'язання можуть обмежити гнучкість бізнесу щодо розподілу ресурсів за бажанням. Власники боргів можуть накладати ковенанти, які обмежують певні дії, такі як випуск додаткового боргу або здійснення певних інвестицій, що може перешкоджати здатності компанії адаптуватися до мінливих ринкових умов або здійснювати стратегічні ініціативи.

- **Кредитоспроможність і вплив на майбутні запозичення:** взяття значного боргу може вплинути на кредитоспроможність компанії та ускладнити майбутні запозичення. Кредитори та агентства кредитного рейтингу оцінюють співвідношення боргу до власного капіталу підприємства та його здатність обслуговувати існуючий борг перед наданням додаткового кредиту. Високий рівень боргу може призвести до збільшення вартості позик або обмеження доступу до капіталу в майбутньому.

Позиковий капітал пропонує підприємствам можливість швидко залучити кошти, зберегти власність і контроль, а також отримати потенційні податкові пільги. Однак надзвичайно важливо враховувати потенційні негативні сторони, такі як виплата відсотків, ризик неплатоспроможності, зниження гнучкості та вплив на майбутні запозичення. Добре збалансована структура капіталу передбачає поєднання боргового та власного фінансування, що відповідає конкретним потребам компанії, толерантності до ризику та довгостроковим цілям зростання.

1.2. Ринок позикового капіталу як джерело фінансування.

Ринки боргового капіталу включають ринки з фіксованим доходом, де суверенні уряди, напівдержавні та наднаціональні організації (наприклад, Світовий банк), фінансові установи та корпорації випускають боргові зобов'язання у формі облігацій і позик. Ці інструменти випускаються позичальниками для залучення капіталу для фінансування зростання, придбання чи розширення або диверсифікації джерел фінансування. Інструменти ринку боргового капіталу (облігації та позики) відрізняються за строками погашення, профілем ризику та умовами. Облігації, які є борговими інструментами, пропонуються різним класам інвесторів і торгуються на вторинному ринку. Ринки облігацій поділяються на спеціалізовані сегменти, включаючи облігації інвестиційного рівня, високоприбуткові або смітєві облігації, облігації ринків, що розвиваються, та сек'юритизовані інструменти.

Інвестиційні банки мають відділи ринків боргового капіталу, які працюють з такими клієнтами, як корпорації, фінансові установи та уряди, щоб випускати інструменти з фіксованим доходом. Вони відповідають за створення, структурування, реалізацію та синдикацію широкого спектру боргових продуктів.

Ринок облігацій пропонує інструменти різного строку погашення, починаючи від короткострокових облігацій і закінчуючи середньостроковими та довгостроковими цінними паперами. Середньострокові облігації зазвичай мають термін погашення до десяти років, тоді як термін погашення довгострокових облігацій становить 10-30 років.

Випуски облігацій можуть бути підтверджені інвестиційним банком, тобто вони купують нещодавно випущені облігації в емітента та продають їх. Синдикація відбувається, коли випуск занадто великий для одного банку, а в андерайтингу беруть участь кілька установ. Ринок облігацій включає державні облігації, такі як казначейські облігації США, муніципальні облігації та суверенні облігації, а також корпоративні облігації, облігації ринків, що розвиваються, кредити за кредитами та цінні папери, забезпечені активами.

Державні облігації: уряди в усьому світі випускають облігації для фінансування своїх витрат і фінансового дефіциту. Вони безризикові, але умови та ставка купона залежать від того, як ринок бачить кредитоспроможність країни-емітента. Оскільки ці облігації, як правило, забезпечені повною вірою уряду, вони вважаються безризиковими.

Ринки боргового капіталу стосуються фінансової системи, яка дозволяє випускати, розповсюджувати та торгувати різними борговими інструментами. Вони відіграють вирішальну роль у світовій економіці, дозволяючи підприємствам і урядам залучати капітал шляхом випуску боргових цінних паперів.

Крім того, ринки позикового капіталу мають важливе значення для здійснення фінансового менеджменту, який є бізнес-функцією, пов'язаною з інвестиційним плануванням фінансових ресурсів для досягнення більшого успіху в бізнесі та повернення інвестицій.

Ринки позикового капіталу— це комбінація інвестиційного банківського обслуговування та торгівлі чи продажу облігацій. Це платформи, які використовують більшість бізнес-організацій, коли їм не вистачає коштів і вони потребують негайного надходження грошей.

Такі організації торгують облігаціями та іншими борговими цінними паперами для отримання капіталу.

Ці суб'єкти господарювання повинні сплачувати відсотки за цінні папери, оскільки ринки по суті є «позичковим» капіталом.

Функціонування ринку позикового капіталу є складним процесом, який включає кілька ключових гравців, таких як:

Емітенти: це корпорації, уряди чи інші суб'єкти господарювання, яким потрібен приплив капіталу шляхом випуску боргових цінних паперів.

Андеррайтери: це фінансові установи, які діють як посередники між емітентами та фінансовими установами чи інвесторами. Вони гарантують випуск боргових цінних паперів, що означає, що вони купують цінні папери в емітентів і продають їх фінансовим установам. Андеррайтери також допомагають

емітентам у визначенні оптимальних термінів і умов для їхніх цінних паперів, а також у ціноутворенні та маркетингу цінних паперів.

Інвестори: це індивідуальні інвестори, інституційні інвестори або інвестори хедж-фондів, які купують боргові цінні папери для отримання прибутку від своїх інвестицій.

Рейтингові агентства: вони надають кредитні рейтинги для боргових цінних паперів, щоб допомогти інвесторам визначити кредитоспроможність емітентів і ризик, пов'язаний з цінними паперами.

Регулятори: Регулятори, такі як Комісія з цінних паперів і бірж (SEC) у Сполучених Штатах, здійснюють нагляд за діяльністю ринків боргового капіталу, щоб забезпечити дотримання правил і захистити інтереси інвесторів.

Ринок позикового капіталу відіграє життєво важливу роль у фінансовому менеджменті. Важливо розуміти основи позикового ринку як для емітентів, так і для інвесторів, оскільки вони забезпечують основу для ефективного доступу та використання цих ринків для досягнення їхніх фінансових цілей.

Оскільки світ продовжує розвиватися, важливо розуміти тенденції та прогнози на майбутнє DCM. Давайте розглянемо деякі з основних:

- Збільшення використання технологій. Розвиток фінансових технологій і технологій блокчейн революціонізує спосіб випуску боргових цінних паперів, торгівлі та розрахунків. Це робить DCM більш ефективними та доступними для ширшого кола учасників, зокрема малого та середнього бізнесу.
- Зростання сталого фінансування. Інвестори все більше усвідомлюють екологічні та соціальні наслідки своїх інвестицій, що, у свою чергу, призводить до зростання попиту на стійкі боргові цінні папери. Очікується, що ця тенденція збережеться в найближчі роки, оскільки все більше і більше інвесторів прагнуть узгодити свої інвестиції зі своїми цінностями.
- Збільшення випуску облігацій. Облігації — це боргові цінні папери, які випускаються для фінансування проектів і заходів, які позитивно впливають на довкілля та суспільство.

- Очікується, що ця тенденція стимулюватиме інновації та конкуренцію всередині ринку позикового капіталу, що призведе до кращих і ефективніших інвестицій.

- Зростання прямого кредитування. Пряме кредитування стосується практики позичання грошей безпосередньо позичальникам, минаючи традиційні банки та фінансових посередників. Ця тенденція зростатиме в майбутньому, оскільки позичальники шукатимуть більш гнучкі та ефективні джерела фінансування.

- Більша увага до цифрової інфраструктури. Це включає інвестиції в розвиток цифрових інфраструктурних проєктів, таких як центри обробки даних, волоконно-оптичні мережі та хмарні обчислення. Ця тенденція буде обумовлена зростаючим попитом на цифрові послуги та потребою в більш ефективній і безпечній цифровій інфраструктурі.

Ринки капіталу – це місце, де заощадження та інвестиції розподіляються між постачальниками та тими, хто потребує. Постачальники – це люди чи установи, які мають капітал для позичання чи інвестування, і зазвичай це банки та інвестори. Ті, хто шукає капітал на цьому ринку, – це компанії, уряди та окремі особи. Ринки капіталу складаються з первинних і вторинних ринків. Найпоширенішими ринками капіталу є фондовий ринок і ринок облігацій. Вони прагнуть підвищити ефективність транзакцій, об'єднуючи постачальників із тими, хто шукає капітал, і надаючи місце, де вони можуть обмінюватися цінними паперами.

Термін «ринок капіталу» є широким і використовується для опису особистого та цифрового простору, у якому різні суб'єкти торгують різними типами фінансових інструментів. Ці місця можуть включати фондовий ринок, ринок облігацій, а також ринки валюти та іноземної валюти (форекс). Більшість ринків зосереджено у великих фінансових центрах, таких як Нью-Йорк, Лондон, Сінгапур і Гонконг.

Ринки капіталу складаються з постачальників і користувачів коштів. Постачальники включають домогосподарства (через ощадні рахунки, які вони

мають у банках), а також установи, такі як пенсійні та пенсійні фонди, компанії зі страхування життя, благодійні фонди та нефінансові компанії, які генерують надлишок готівки. Користувачі коштів, розподілених на ринках капіталу, включають покупців будинків і автомобілів, нефінансові компанії та уряди, що фінансують інвестиції в інфраструктуру та операційні витрати.

Ринки капіталу використовуються в основному для продажу фінансових продуктів, таких як акції та боргові цінні папери. Акції - це акції, які є частками власності в компанії. Боргові цінні папери, такі як облігації, є процентними борговими зобов'язаннями.

Первинний ринок. Коли компанія вперше публічно продає нові акції чи облігації, наприклад, під час первинного публічного розміщення (IPO), вона робить це на первинному ринку капіталу. Цей ринок іноді називають ринком нових випусків. Коли інвестори купують цінні папери на первинному ринку капіталу, компанія, яка пропонує цінні папери, наймає андеррайтингову фірму, щоб переглянути їх і створити проспект із зазначенням ціни та інших деталей цінних паперів, які будуть випущені.

Всі питання на первинному ринку підлягають жорсткому регулюванню. Компанії повинні подавати звіти до Комісії з цінних паперів і бірж (SEC) та інших агентств з цінних паперів і повинні дочекатися схвалення своїх документів, перш ніж їх можна буде оприлюднити.

Дрібні інвестори часто не можуть купувати цінні папери на первинному ринку, оскільки компанія та її інвестиційні банкіри хочуть продати всі наявні цінні папери за короткий проміжок часу, щоб забезпечити необхідний обсяг, і вони повинні зосередитися на маркетингу продажу великим інвесторам. хто може купити більше цінних паперів одночасно. Маркетинг продажу для інвесторів часто може включати роуд-шоу або шоу собак і поні, під час яких інвестиційні банкіри та керівництво компанії подорожують, щоб зустрітися з потенційними інвесторами та переконати їх у вартості цінних паперів, що випускаються.

Вторинний ринок. Вторинний ринок включає майданчики, які контролює регулюючий орган, наприклад SEC, де ці раніше випущені цінні папери торгуються між інвесторами. Компанії-емітенти не беруть участь у вторинному ринку. Нью-Йоркська фондова біржа та Nasdaq є прикладами вторинних ринків.

Вторинний ринок має дві різні категорії: аукціон і дилерський ринок. Ринок аукціонів є домом для відкритої системи голосування, де покупці та продавці збираються в одному місці та оголошують ціни, за якими вони готові купувати та продавати свої цінні папери. NYSE є одним із таких прикладів. Однак на дилерських ринках люди торгують через електронні мережі. Більшість дрібних інвесторів торгують через дилерські ринки.

Незважаючи на те, що часами між цими двома термінами багато збігів, існують деякі фундаментальні відмінності. Фінансові ринки охоплюють широкий спектр місць, де люди та організації обмінюються один з одним активами, цінними паперами та контрактами, і часто є вторинними ринками. З іншого боку, ринки капіталу використовуються в основному для залучення фінансування, як правило, для фірми, для використання в операційній діяльності або для зростання.

Новий капітал залучається через акції та облігації, які випускаються та продаються інвесторам на первинному ринку капіталу, тоді як трейдери та інвестори згодом купують та продають ці цінні папери один одному на вторинному ринку капіталу, але там, де фірма не отримує новий капітал.

Компанії, які залучають власний капітал, можуть шукати приватне розміщення через ангелів або інвесторів венчурного капіталу, але можуть залучити найбільшу суму шляхом первинного публічного розміщення акцій, коли акції вперше публічно котируються на фондовому ринку. Позиковий капітал можна залучити за рахунок банківських позик або за допомогою цінних паперів, випущених на ринку облігацій.

Ринки капіталу є дуже важливою частиною фінансової галузі. Вони об'єднують постачальників капіталу і тих, хто шукає його для власних цілей. Це можуть бути уряди, які хочуть фінансувати інфраструктурні проекти,

підприємства, які хочуть розширюватися, і навіть окремі особи, які хочуть купити житло. Вони поділяються на дві різні категорії: первинний ринок, де компанії вперше котирують нові випуски, і вторинний ринок, який дозволяє інвесторам купувати вже випущені цінні папери. Основна перевага цих ринків полягає в тому, що вони дозволяють грошима рухатися від тих, у кого вони є, до тих, кому вони потрібні для власних цілей.

Ринки боргового капіталу і синдиковане кредитування є двома основними ідеями в інвестиційній банківській справі. — це ринок для компаній і урядів, де вони купують і продають боргові зобов'язання, щоб заробити готівку або прибуток, тоді як у синдикованому кредитуванні група кредиторів розподіляє кошти між позичальниками за єдиною кредитною угодою. У цьому блозі детально описано ці дві корпоративні фінанси.

Деякі популярні форми облігацій, якими оперують на ринках боргового капіталу, є корпоративні облігації, державні облігації та кредитні свопи. Компанії та уряди використовують ринки боргового капіталу для залучення довгострокового фінансування для розширення чи існування.

Ринок позикового капіталу – це ринок, на якому різноманітні організації випускають боргові зобов'язання за допомогою облігацій і позик, щоб залучити готівку для зростання, придбання, розширення або диверсифікації джерел фінансування. Ринки з фіксованим доходом у містять такі категорії позичальників та інструментів:

Позичальники: суверенні уряди, напівдержавні та наднаціональні організації, фінансові установи та корпорації.

Інструменти: інструменти ринку боргового капіталу (облігації та позики), що відрізняються за термінами, профілем ризику та умовами.

Ці інструменти випускаються для отримання коштів для різних цілей, таких як погашення боргів, підтримка модернізації інфраструктури, продовження поточної діяльності, розширення асортименту продуктів або створення нових місць.

Борговий інструмент — це будь-який фінансовий інструмент, який використовується для залучення капіталу . Це документально підтверджене обов'язкове зобов'язання між двома сторонами, згідно з яким одна сторона позичає кошти іншій із способом повернення, визначеним у контракті. Деякі з них забезпечені заставою , а більшість включає відсотки, графік платежів і часові рамки до погашення , якщо він має дату погашення.

Будь-який тип інструменту, який переважно класифікується як борг, може вважатися борговим інструментом . Як правило, використовувані інструменти є певною формою строкового боргу, кредиту чи іншого поновлюваного боргу — кредитних інструментів, які ви можете постійно використовувати — з умовами погашення, визначеними в контракті. Кредитні картки, кредитні лінії , позики та облігації можна вважати борговими інструментами.

Борговий інструмент зазвичай зосереджується на борговому капіталі, залученому урядами та приватними або державними компаніями. Емісійні ринки для цих організацій суттєво відрізняються залежно від типу боргового інструменту.

Для отримання капіталу можна використовувати кредитні картки та кредитні лінії. Ці поновлювані боргові лінії зазвичай мають просту структуру та лише одного кредитора. Вони також зазвичай не пов'язані з первинним або вторинним ринком сек'юритизації . Більш складні боргові інструменти передбачають розширену структуру контрактів, кілька кредиторів та інвесторів, які зазвичай інвестують через організований ринок.

Зазвичай борг є найкращим вибором для залучення капіталу, оскільки він має певний графік погашення. Це забезпечує менший ризик для кредитора та позичальника, що дозволяє сплачувати нижчі відсотки. Боргові цінні папери є більш складним борговим інструментом, який потребує більшої структуризації. Якщо бізнес структурує свій борг, щоб отримати капітал від багатьох кредиторів або інвесторів через організований ринок, це зазвичай характеризується як інструмент забезпечення боргу. Вони складні, оскільки структуровані для випуску кільком інвесторам.

Деякі поширені інструменти забезпечення боргу:

- Муніципальні облігації. Муніципальні облігації — це тип інструменту боргового забезпечення, що випускається державою та місцевими органами влади для фінансування інфраструктурних проектів. Інвесторами в цінні папери муніципальних облігацій є переважно інституційні інвестори, такі як пайові фонди.
- Корпоративні облігації. Корпоративні облігації — це тип боргового інструменту забезпечення, який використовується для залучення капіталу від інвесторів. Корпоративні облігації структуровані з різними строками погашення, які впливають на їх процентну ставку.

Ці інструменти боргового забезпечення дозволяють отримати капітал від кількох інвесторів. Вони можуть бути структуровані з короткостроковими або довгостроковими термінами погашення. Короткострокові боргові цінні папери повертаються інвесторам і закриваються протягом одного року. Довгострокові боргові цінні папери вимагають виплат інвесторам протягом більше одного року.

Інвестиційні банки мають відділи ринків боргового капіталу, які співпрацюють з підприємствами, фінансовими установами та урядами щодо випуску інструментів з фіксованим доходом. Вони контролюють створення, структуру, виконання та синдикацію багатьох продуктів, пов'язаних із заборгованістю.

Банкіри повинні розуміти ринок цінних паперів з фіксованим доходом і знати, де кредитні спреди, поточні угоди, що пропонуються, і рух ринку. Стати банкіром на ринках боргового капіталу можна після проходження спеціальних ліцензійних курсів і регулятивних тестів.

Синдикований кредит надається позичальнику двома або більше банками, відомими як учасники, які контролюються єдиною кредитною угодою. Керування позикою зазвичай здійснює один банк, банк-агент, від імені члена синдикату.

Синдиковані позики надаються групою кредиторів, які об'єднуються для кредитування основного позичальника, такого як фірма, окрема ініціатива чи уряд.

Кожен кредитор у синдикаті надає частину суми позики, і всі вони беруть участь у кредитному ризику. Відповідальність кожного кредитора обмежується його часткою загальної позики.

Синдиковане кредитування насамперед має на меті розподілити ризик дефолту позичальника між численними кредиторами, банками чи інституційними інвесторами, такими як пенсійні фонди та хедж-фонди.

Синдиковані позики також використовуються на ринку викупу за кредитом для підтримки значних бізнес-угод. Деякі переваги синдикованої позики включають скорочення часу та зусиль, необхідних для отримання позики, доступ до більшого фонду готівки та можливість розподілити ризик між багатьма кредиторами.

1.3. Роль позикового капіталу у діяльності ТНК.

Транснаціональна корпорація (ТНК) — це компанія, яка веде бізнес принаймні в одній країні, окрім країни свого походження. Згідно з деякими визначеннями, він також генерує принаймні 25% свого доходу за межами своєї країни.

Як правило, Транснаціональна корпорація має офіси, фабрики чи інші об'єкти в різних країнах світу, а також централізовану штаб-квартиру, яка координує глобальне управління.

Транснаціональні корпорації також можна назвати міжнародними, бездержавними або багатонаціональними корпоративними організаціями чи підприємствами. Деякі можуть мати бюджети, які перевищують бюджети малих країн.

Транснаціональна корпорація — це підприємство, господарська діяльність якого відбувається щонайменше у двох країнах. Деякі можуть вважати транснаціональною корпорацією будь-яку компанію з іноземним відділенням. Інші можуть обмежити визначення лише тими компаніями, які отримують принаймні чверть свого доходу за межами своєї країни.

Транснаціональні корпорації можуть здійснювати прямі інвестиції в іноземні країни. Багато з них розташовані в розвинених країнах. Прихильники кажуть, що вони створюють високооплачувані робочі місця та технологічно передові товари в країнах, які інакше не мали б доступу до таких можливостей чи товарів.

Проте критики цих підприємств вважають, що транснаціональні корпорації здійснюють неправомірний політичний вплив на уряди, експлуатують країни, що розвиваються, і створюють втрату робочих місць у своїх країнах.

Історія транснаціональної корпорації пов'язана з історією колоніалізму. За наказом європейських монархів багатьом першим транснаціональним компаніям було доручено проводити міжнародні експедиції.

Деякі з колоній, які не належали Іспанії чи Португалії, існували під адміністрацією деяких із перших у світі транснаціональних компаній. Однією з перших була Ост-Індська компанія, заснована в 1600 році. Ця британська багатонаціональна компанія брала участь у міжнародній торгівлі та розвідці, а також керувала торговими пунктами в Індії.

Інші перші приклади транснаціональних компаній включають Шведську африканську компанію, засновану в 1649 році, і компанію Гудзонової затоки, засновану в 1670 році.

Деякі характеристики, спільні для різних типів транснаціональних корпорацій, включають:

- Присутність бізнесу в усьому світі
- Як правило, великі та потужні організації
- Бізнес ведеться різними мовами
- Складна бізнес-модель і структура
- Прямі інвестиції в зарубіжні країни
- Робочі місця, створені в інших країнах, потенційно з вищою заробітною платою, ніж у місцевих
- Прагне підвищити ефективність, знизити витрати виробництва, збільшити частку ринку
- Має значні витрати, пов'язані з навігацією за правилами та правилами іноземних країн
- Сплачує податки в країнах, в яких працює
- Подає фінансову інформацію відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ)
- Іноді звинувачують у негативному економічному та/або екологічному впливі на зовнішні ринки
- Іноді звинувачують у негативних економічних наслідках у рідній країні через аутсорсинг робочих місць

4 Типи транснаціональних корпорацій. Багатонаціональні корпорації можна розглядати як чотири основних типи організацій.

- Децентралізована корпорація зберігає присутність у своїй країні та має автономні офіси та інші приміщення по всьому світу. Цей тип багатонаціональної компанії має можливість досягати більшого й швидше, оскільки він децентралізований. Кожен офіс сам керує місцевим бізнесом, приймаючи власні рішення.

- Централізована глобальна корпорація має головний офіс у своїй країні. Виконавчі посадові особи та керівництво, розташовані там, контролюють глобальні офіси та операції, а також внутрішні операції. Саме вони, а не менеджери локальних офісів за кордоном, приймають ключові бізнес-рішення. Офіси, як правило, повинні звітувати перед персоналом штаб-квартири та отримувати від нього схвалення щодо основних видів діяльності.

- Міжнародний підрозділ — це та частина транснаціональної корпорації, яка відповідає за всі міжнародні операції. Ця структура полегшує прийняття бізнес-рішень і загальну діяльність на місцевих і зовнішніх ринках. Однак самостійне функціонування може спричинити проблеми, коли потрібен загальний корпоративний консенсус і дії. Збереження та представлення дбайливо виплеканого іміджу бренду, створеного багатонаціональною компанією, також може бути складним завданням.

- Транснаціональна корпорація включає материнсько-дочірню структуру, за допомогою якої материнська компанія контролює діяльність дочірніх компаній в іноземних країнах, а також у країні походження. Дочірні компанії можуть використовувати активи материнської компанії, наприклад дані досліджень і розробок. Дочірні компанії також можуть мати різні марки. Материнська компанія зазвичай зберігає управлінську роль, керуючи діяльністю своїх дочірніх компаній, як вітчизняних, так і іноземних.

Міжнародні операції мають ряд переваг і недоліків для транснаціональних компаній, споживачів і робочої сили.

Переваги:

Розвиток міжнародної присутності може відкрити нові ринки та можливості збуту, недоступні або неможливі при роботі лише всередині країни. Наприклад, присутність в іноземній країні, такій як Індія, може дозволити корпорації задовольнити широкий індійський попит на певну продукцію без операційних витрат, пов'язаних із доставкою на великі відстані.

Корпорації можуть розпочинати діяльність на ринках, де їхній капітал може бути використаний найефективніше, а заробітна плата менше впливає на кінцевий результат, ніж це було в країні походження.

Виробляючи товари такої ж якості за нижчих витрат, багатонаціональні компанії можуть знизити ціни та підвищити купівельну спроможність споживачів у всьому світі.

Багатонаціональні компанії також можуть скористатися нижчими податковими ставками, доступними в країнах, які прагнуть їхніх прямих інвестицій і робочих місць, які вони створять. Зауважте, однак, що Європейський Союз має план запровадити мінімальний податок у розмірі 15% на прибуток компаній, який набуде чинності у 2023 році.

Інші переваги включають прямі фінансові інвестиції в іноземні країни та зростання кількості робочих місць у їхніх місцевих економіках.

Недоліки:

Компромід глобалізації — ціна нижчих цін — полягає в тому, що внутрішні робочі місця переміщуються за кордон. Це може підвищити рівень безробіття в рідній країні та ускладнити пошук нової роботи для давніх працівників у галузях, які перебувають на аутсорсингу.

Ті, хто виступає проти транснаціональних корпорацій, вказують на потенціал, який вони можуть мати для розвитку монополії (для певних продуктів). Це може підвищити ціни для споживачів, придушити конкуренцію та перешкоджати інноваціям.

Вважається, що багатонаціональні корпорації також мають шкідливий вплив на навколишнє середовище, оскільки їхня діяльність може сприяти розвитку земель і виснаженню місцевих і природних ресурсів.

Багатонаціональні компанії також можуть спричинити занепад малого місцевого бізнесу. Активісти також стверджують, що транснаціональні компанії порушують етичні стандарти. Вони звинувачують їх в ухиленні від законів для просування своїх бізнес-програм.

Позичковий капітал, також відомий як боргове фінансування, відіграє життєво важливу роль для транснаціональних компаній (МНК) кількома способами:

1. Доступ до глобальних ринків капіталу: на відміну від вітчизняних фірм, ТНК можуть залучати ширший пул кредиторів у різних країнах. Це дає їм доступ до дешевших коштів, особливо в країнах з нижчими процентними ставками, порівняно з запозиченням виключно на внутрішньому ринку. Ця гнучкість допомагає їм ефективніше керувати потребами у фінансуванні.

2. Збільшення фінансового левериджу: використовуючи боргові кошти разом із власним капіталом, ТНК можуть підвищити рентабельність власного капіталу. Це пояснюється тим, що процентні виплати за боргом не оподатковуються, що знижує загальний податковий тягар і потенційно збільшує прибуток. Однак ця стратегія також збільшує фінансовий ризик, якщо нею не керувати ретельно.

3. Пом'якшення валютних коливань: стратегічне використання боргу в різних валютах може захистити від валютних ризиків. Наприклад, запозичення у валюті, де ТНК очікує, що її майбутні доходи будуть деноміновані, може допомогти компенсувати потенційні втрати від коливань обмінного курсу.

4. Сприяння транскордонним інвестиціям: позиковий капітал можна легко використати для фінансування придбань, розширення або створення спільних підприємств на зовнішніх ринках. Це дозволяє транснаціональним корпораціям отримати вигоду від нових можливостей зростання, не обов'язково прив'язуючи власний капітал.

5. Покращення кредитного рейтингу та сигналізації: відповідальне позичання та підтримка належного співвідношення боргу до власного капіталу може підвищити кредитний рейтинг МНК, що полегшить залучення майбутніх

позик за вигідними ставками. Крім того, використання боргу може свідчити про впевненість інвесторів у довгострокових перспективах компанії.

6. Внутрішнє фінансування та трансфертне ціноутворення: МНК можуть використовувати внутрішній борг, коли дочірні компанії позичають у материнської компанії, щоб перевести прибутки до юрисдикцій з нижчими податками. Це внутрішнє фінансування також можна використовувати для централізації управління казначейством і оптимізації грошових потоків у всій організації.

Однак важливо пам'ятати, що позиковий капітал також має свої проблеми:

Підвищений фінансовий ризик: високий рівень боргу може наразити ТНК на фінансові труднощі, якщо процентні ставки зростуть або прибуток зменшиться. Це може призвести до дефолтів, зниження кредитних рейтингів і труднощів з доступом до капіталу в майбутньому.

Складнощі управління боргом за кордоном: ТНК повинні орієнтуватися в різних законодавчих і нормативних базах для випуску боргу та погашення в кожній країні, в якій вони працюють. Це може збільшити адміністративний тягар і потенційні ризики недотримання.

Потенційні конфлікти інтересів: коли дочірні компанії беруть значні позики у материнської компанії, можуть виникнути занепокоєння щодо маніпулювання трансфертним ціноутворенням і потенційної шкоди для меншоритарних акціонерів.

Таким чином, МНК повинні ретельно оцінити переваги та недоліки використання позичкового капіталу у своїй стратегії фінансування. Встановлення правильного балансу між боргом і власним капіталом, врахування різних факторів ризику та дотримання практики відповідального кредитування є ключовими для максимізації вартості позикового капіталу для сталого зростання та довгострокового успіху.

ТНК варто залучати позиковий капітал з кількох причин. По-перше, це дозволяє їм швидко розширюватися та інвестувати в нові проекти без необхідності звертатися до акціонерів за додатковим капіталом. Це може бути

особливо важливо для ТНК, які працюють у швидко зростаючих галузях або на нових ринках. По-друге, позиковий капітал зазвичай є дешевшим, ніж власний капітал, оскільки він не передбачає розподілу дивідендів. Це може дозволити ТНК підвищити свою прибутковість. По-третє, позиковий капітал може допомогти ТНК оптимізувати своє податкове навантаження. Наприклад, ТНК можуть використовувати відсотки за позиками для зменшення своїх податків на прибуток.

Ось деякі конкретні приклади того, як ТНК використовують позиковий капітал:

- Розширення виробництва. ТНК можуть використовувати позиковий капітал для будівництва нових заводів або розширення існуючих. Це дозволяє їм виробляти більше продукції та збільшувати свої продажі.
- Інвестиції в дослідження та розробки. ТНК можуть використовувати позиковий капітал для фінансування досліджень та розробок нових продуктів або технологій. Це дозволяє їм залишатися конкурентоспроможними на ринку.
- Придбання інших компаній. ТНК можуть використовувати позиковий капітал для придбання інших компаній. Це дозволяє їм розширити свій бізнес і проникнути на нові ринки.

Звичайно, використання позикового капіталу також пов'язане з певними ризиками. Наприклад, ТНК повинні бути впевнені, що вони зможуть своєчасно погасити свої позики та сплатити відсотки. Якщо ТНК не зможе зробити це, вона може зіткнутися з фінансовими проблемами.

У цілому, використання позикового капіталу може бути корисним для ТНК, але воно вимагає ретельного планування та управління ризиками.

Хоча заборгованість або леверидж можуть викликати негативні образи у свідомості власника бізнесу або створювати безсонні ночі в періоди економічної нестабільності, є переваги використання розумного рівня заборгованості в структурі капіталу компанії.

Завдяки використанню старшого боргу, який пропонують комерційні банки та деякі кредитні спілки, позичальникам легше скласти бюджет і

прогнозувати, точно знаючи, скільки вони повернуть протягом певного періоду часу. Для порівняння фінансування акціонерного капіталу є дорожчим, ніж боргове, оскільки інвестори очікують прибутку від інвестицій, пропорційного ризику (повної втрати), притаманному їхнім інвестиціям. Майже в усіх випадках власний капітал коштуватиме дорожче, ніж борг, оскільки інвестори приватного капіталу вимагатимуть норми прибутку, яка наближається до 20%.

Крім того, навіть якщо компанія в даний момент може забезпечити грошовий потік своїх операцій і ініціативи щодо зростання, є цінність встановлення ділових відносин із постачальником боргу, перш ніж вам доведеться брати борги.

Подібно до формування особистого кредиту, бізнес отримує переваги від надійної інформації про погашення боргу. Згідно з опитуванням Федерального резерву щодо кредитування малого бізнесу за 2019 рік, 33% відсотків бізнес-позик, яким було відмовлено, вказали причину «надто нову/недостатню кредитну історію».

З точки зору особистого багатства, використання обережної суми боргу означає, що інвестори в акціонерний капітал мають меншу частину свого капіталу, зосередженого в приватному та загалом неліквідному активі. Для деяких власників бізнесу така концентрація ризику багатства є або прийнятною, або єдиним варіантом, але для інших існує можливість замінити частину своїх інвестицій в акціонерний капітал розумною сумою боргу, що часто називають рекапіталізацією «боргу» або «дивідендів». — та інвестування коштів від рекапіталізації в більш диверсифікований кошик активів.

Позиковий капітал відіграє значну роль для транснаціональних компаній (МНК) у різних аспектах їх діяльності. Ось деякі ключові ролі та міркування:

Фінансування розширення та інвестицій: ТНК часто потребують значного капіталу для розширення своєї діяльності, створення дочірніх компаній або здійснення стратегічних інвестицій у різних країнах. Позичковий капітал забезпечує економічно ефективний засіб для фінансування такого розширення без розмивання власності.

Потреби в оборотному капіталі: ТНК можуть використовувати позиковий капітал для задоволення короткострокових потреб у оборотному капіталі, таких як фінансування запасів, управління дебіторською заборгованістю та операційні витрати. Це допомагає забезпечити безперебійну повсякденну роботу на багатьох ринках.

Диверсифікація валют:

ТНК, що працюють у кількох країнах, можуть брати позики в різних валютах, що дозволяє їм узгодити свій борг із потоками доходів у певних регіонах. Це допомагає керувати валютним ризиком і зменшити вплив коливань обмінних курсів.

Податкова ефективність:

Боргове фінансування дозволяє ТНК отримувати вигоду від відрахування процентних витрат, потенційно зменшуючи їхні загальні податкові зобов'язання. Структуруючи свій капітал таким чином, щоб він був ефективним для оподаткування, ТНК можуть оптимізувати свою глобальну податкову позицію.

Фінансова гнучкість:

Позики надають ТНК фінансову гнучкість, дозволяючи їм коригувати структуру свого капіталу відповідно до мінливих умов ринку та потреб бізнесу. Ця гнучкість має вирішальне значення для адаптації до динамічного глобального середовища.

Доступ до глобальних ринків капіталу:

ТНК можуть вийти на глобальні ринки капіталу, щоб забезпечити фінансування за конкурентними ставками. Це забезпечує доступ до різноманітних кредиторів і дозволяє компаніям вибирати варіанти фінансування, які найкраще відповідають їхнім стратегічним цілям.

Важелі для стратегічних ініціатив: Позичковий капітал дозволяє ТНК використовувати наявні ресурси для здійснення стратегічних ініціатив, таких як злиття та поглинання. Використовуючи борг, компанії можуть підвищити свою фінансову спроможність і скористатися можливостями, які інакше були б обмежені наявним власним капіталом.

Кредитний рейтинг і вартість капіталу:

Здатність МНК отримати позиковий капітал на вигідних умовах залежить від її кредитного рейтингу. Підтримка хорошого кредитного рейтингу дозволяє компаніям отримувати доступ до капіталу з меншими витратами, знижуючи загальну вартість капіталу та покращуючи фінансові результати.

Управління ризиками:

ТНК можуть використовувати позиковий капітал для управління конкретними ризиками, такими як ризик відсоткової ставки. Наприклад, вони можуть використовувати кредити з фіксованою процентною ставкою, щоб зменшити ризик коливань процентних ставок.

Важливо відзначити, що, незважаючи на те, що позиковий капітал пропонує кілька переваг, надмірна залежність від боргу також може спричинити фінансові ризики, особливо якщо процентні ставки зростуть або якщо компанія стикається з труднощами в обслуговуванні своїх боргових зобов'язань. ТНК повинні ретельно керувати своєю структурою капіталу, щоб досягти правильного балансу між борговим і акціонерним фінансуванням на основі своїх унікальних обставин і толерантності до ризику.

Висновки до розділу 1

Позиковий капітал відноситься до коштів, які компанія збирає, позичаючи гроші. На відміну від власного капіталу, який передбачає продаж часток власності в компанії, позиковий капітал являє собою зобов'язання, які компанія зобов'язана погасити з часом, як правило, з відсотками. Позиковий капітал може приймати різні форми, і компанії використовують його для цілого ряду цілей, таких як фінансування операцій, розширення комерційної діяльності або здійснення стратегічних інвестицій.

Ось основні характеристики позикового капіталу:

Угода про позику: Позиковий капітал отримується шляхом укладання позик з кредиторами, такими як банки, фінансові установи або власники облігацій. Ці угоди визначають умови позики, включаючи процентну ставку, графік погашення та будь-які умови або обмеження.

Зобов'язання щодо повернення: Компанія юридично зобов'язана повернути позичену суму разом із відсотками відповідно до умов, зазначених у договорі про позику. Погашення може відбуватися частинами протягом усього терміну дії кредиту або одноразовою сумою на момент погашення.

Виплата відсотків: Крім погашення основної суми боргу, компанія повинна періодично виплачувати відсотки, щоб компенсувати кредиторам використання їхніх коштів. Процентна ставка визначається різними факторами, включаючи переважаючі ринкові ставки, кредитоспроможність компанії-позичальника та умови, обговорені в угоді про позику.

Безпека або забезпечення: Кредитори можуть вимагати від компанії надати безпеку або заставу як форму захисту в разі невиконання зобов'язань. Це може включати такі активи, як майно, обладнання або фінансові інструменти, на які кредитор може претендувати, якщо позичальник не виконає своїх зобов'язань щодо повернення.

Різноманітність боргових інструментів: Позиковий капітал може мати різні форми, включаючи позики, облігації, боргові зобов'язання та інші боргові цінні папери. Кожен тип боргового інструменту може мати відмінні особливості та

умови, пропонуючи компаніям гнучкість у структуруванні свого боргового портфеля.

Фіксовані або змінні процентні ставки: Боргові інструменти можуть мати фіксовані або змінні процентні ставки. Борг із фіксованою процентною ставкою має постійну відсоткову ставку протягом усього терміну позики, що забезпечує передбачуваність для складання бюджету та фінансового планування. З іншого боку, борг зі змінною процентною ставкою може мати процентні ставки, які коливаються залежно від ринкових умов.

Стаж роботи в структурі капіталу: У разі ліквідації або банкрутства постачальники боргового капіталу зазвичай мають вищу вимогу щодо активів компанії порівняно з власниками акцій. Старшість боргу в структурі капіталу впливає на порядок погашення кредиторів.

Вирахування податку: Відсоткові платежі за позиковим капіталом часто не підлягають оподаткуванню, що надає потенційну податкову перевагу для компаній. Така можливість вирахування може сприяти загальній рентабельності використання боргу як джерела фінансування.

Позиковий капітал є важливою складовою загальної структури капіталу компанії, і його використання передбачає ретельний баланс для оптимізації фінансового левериджу при одночасному управлінні пов'язаними ризиками. Компанії повинні оцінити свою здатність обслуговувати борг, враховуючи такі фактори, як грошовий потік, прибутковість і загальний фінансовий стан.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ОБСЯГІВ ПОЗИКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ТНК.

2.1. Джерела фінансування, які використовують ТНК.

Багатонаціональні компанії мають дочірні компанії або філії, що діють у різних країнах, що значно відрізняються з точки зору економічного, соціального, політичного та культурного контексту. Це вимагає адаптації різних підрозділів транснаціональної компанії до роботи в різних умовах. Дочірні компанії повинні навчитися здійснювати операції в різних ринкових умовах. Вони також повинні враховувати специфіку економічного законодавства, включаючи податкове законодавство, різну доступність факторів виробництва, наявність і вартість капіталу.

У деяких країнах регулювання може виявитися сприятливим для іноземних підприємств, а в інших – ні. Тому сфера фінансування господарської діяльності є важливим аспектом, який враховується при прийнятті рішення про розміщення дочірнього підприємства. Однак слід зазначити, що багатонаціональна компанія має набагато ширший спектр можливостей у фінансовій сфері, ніж типове підприємство, що працює в національному масштабі.

Стратегії фінансування діяльності підприємства, що працює на міжнародному рівні, неодмінно суттєво відрізнятимуться від тих, які використовують вітчизняні компанії. Компанія, яка веде свій бізнес у міжнародному масштабі, працює в різних економічних, соціальних, політичних і культурних середовищах і, таким чином, має стикатися з цією різноманітністю, яка створює як можливості, так і загрози. Можна сказати, що компанія використовує можливості, які надає така ситуація, коли вона вміло пристосовує роботу своїх філій до конкретних умов, що існують у певних країнах, і отримує всі переваги, які можуть бути отримані внаслідок вибору конкретного місця розташування.

Між країнами можуть існувати значні відмінності щодо вартості залучення позикового капіталу, можливостей, які пропонує тип ринку капіталу в даній країні, валютних обмежень, прав акціонерів або правил підготовки фінансової звітності. Регуляторний контекст у деяких країнах може виявитися дуже несприятливим для компаній, що працюють у міжнародному масштабі, з точки зору факторів, згаданих вище. З іншого боку, транснаціональна корпорація може скористатися низкою можливостей для отримання переваг, таких як податкові пільги, звільнення від певних зборів або прями інвестиції. Існують також деякі інші переваги, що виникають через різницю в курсах іноземної валюти, зниження ризику внаслідок її розпорошення, нижчі відсоткові ставки за кредитами та більша легкість залучення фінансування шляхом випуску цінних паперів.

Однією з переваг транснаціональної корпорації перед внутрішньою компанією є те, що вона має більше свободи дій у таких сферах, як:

- залучення коштів за мінімально можливих витрат,
- звітність про прибутки в країнах, де вона здійснює свою діяльність,
- визначення трансфертних витрат,
- витрати на випуск цінних паперів,
- уникнення надмірного оподаткування,
- зниження ризику збитків за операціями або інвестиціями шляхом хеджування.

Все це полегшує досягнення більшої прибутковості та покращення ліквідності.

Багатонаціональна компанія може підтримувати ліквідність своєї дочірньої компанії шляхом належного управління їхніми поточними доходами та витратами, піклуючись про те, щоб ліквідність була досягнута в усіх валютах, які входять до системи фінансових розрахунків багатонаціональної компанії. Застосування цієї практики також гарантує уникнення надмірної залежності дочірніх компаній від місцевих ринків капіталу.

Головною перевагою транснаціональних корпорацій є наявність у них різноманітних альтернативних джерел фінансування.

Таблиця 2

Джерела фінансування ТНК

Внутрішньо створені грошові кошти включають резерви на амортизацію, розмір якої в іноземних дочірніх компаніях значною мірою визначається правилами, що регулюють амортизацію в окремих країнах, тобто методом розрахунку амортизації (прямолінійний, спадаючий, прогресивний, прискорений) і розрахунковий строки корисного використання основних засобів, що також впливає на величину річних резервів. Важливе значення має також методика визначення базової вартості основних засобів, що амортизуються.

Правила розподілу прибутків також значно відрізняються між країнами, як і багато інших факторів, що утворюють бізнес-середовище. Місцеве законодавство може вимагати від іноземних інвесторів залишати частину своїх прибутків у певній країні (обмеження щодо переказу прибутків). Труднощі із залученням капіталу на місцевому ринку можуть змусити інвестора використовувати власні ресурси для фінансування майбутніх проектів розвитку. Важливе значення також мають розбіжності в правилах віднесення прибутку до резервів, звільнених від оподаткування прибутку.

Причин, чому внутрішнє фінансування відіграє важливу роль у фінансових стратегіях транснаціональних корпорацій, багато і різноманітні. Можливість фінансувати розвиток бізнесу за рахунок внутрішньо створених коштів захищає дочірні компанії від місцевих коливань процентних ставок, нестабільних ринків, коливань обмінного курсу тощо.

Іншим методом фінансування бізнес-операцій є фінансування окремих компаній, що входять до складу транснаціональної корпорації, шляхом передачі незадіяних фінансових ресурсів від однієї компанії до іншої - або у формі купівлі акцій (фінансування акцій), або у формі позики (боргове фінансування). Таким чином дочірні компанії захищені від того, щоб бути змушеними залучати капітал ззовні групи. Внутрішнє фінансування в такому випадку набуває форми купівлі акцій материнською компанією або здійснюється шляхом створення холдингової компанії. Боргове фінансування здійснюється материнською компанією або її дочірніми компаніями.

Внутрішнє фінансування групи компаній впливає на структуру дивідендів і розподіл прибутку в компаніях, що входять до групи. Грошові потоки контролюються материнською компанією або фінансуючою компанією, створеною спеціально для цієї мети.

Розрізняють три конкретні типи фінансування, які використовуються, коли з різних причин іноземна корпорація не може здійснювати внутрішні перекази коштів між компаніями-членами групи:

- а) паралельне фінансування,
- б) депозитне фінансування,
- в) кредитне фінансування.

Паралельне фінансування означає ситуацію, коли дві транснаціональні корпорації, що працюють у різних країнах, співпрацюють таким чином, що материнська компанія однієї корпорації надає кредит дочірній компанії іншої корпорації. Кредити надаються в однакових обсягах і на однакові терміни. Оскільки материнська компанія транснаціональної корпорації Х працює в тій же країні, що і дочірня компанія корпорації Y, така операція дозволяє уникнути проблем, пов'язаних з курсами валют, а також необхідності переведення капіталу в іншу країну. Очевидно, що єдиною проблемою в цьому випадку є пошук транснаціональної корпорації Х, материнська компанія якої є резидентом країни А, де також розташована дочірня компанія корпорації Y, і, навпаки, країни В, у якій буде материнська компанія корпорації Y. в змозі фінансувати дочірню компанію корпорації Х.

Ідея депозитного фінансування полягає в тому, що материнська компанія вкладає гроші в банк у країні, де працює її дочірня компанія. Банк дозволяє допоміжний кредит, очевидно, у валюті даної країни. Коли дочірня компанія повертає кредит, материнська компанія знімає депозит. Оскільки депозит робиться у валюті країни, резидентом якої є материнська компанія, а кредит надається у валюті країни, де працює дочірня компанія, банк повинен нести тягар усіх розрахункових операцій, а також , частково ризик, пов'язаний з угодою.

Кредитне фінансування відрізняється від депозитного фінансування тим, що материнська компанія вкладає гроші не в банк, що працює в країні перебування дочірньої компанії, а у філії банку, що працює в країні материнської компанії. Це полегшує материнській компанії вплив на банк, який має справу з дочірньою компанією.

Зовнішнє фінансування всередині транснаціональної корпорації відіграє велику роль. Він забезпечує альтернативу внутрішньому фінансуванню та в багатьох випадках розглядається як додатковий метод фінансування, таким чином дозволяючи дочірнім компаніям здійснювати діяльність без надмірної залежності від місцевих ринків капіталу та місцевих джерел фінансування. Прибутковість цього виду фінансування враховується в багатокритеріальному інвестиційному рахунку, який ведуть транснаціональні корпорації.

Зовнішнє фінансування з джерел поза групою може мати різні форми. Одним із основних методів зовнішнього фінансування із зовнішніх джерел є створення спільних підприємств. Таким чином власний капітал дочірньої компанії доповнюється капіталом, залученим місцевим партнером. Очевидно, що партнер із країни перебування отримує вплив на фінансові рішення новоствореної компанії. Місцевим партнером у спільному підприємстві може виступати державна скарбниця або приватний капітал. Багатонаціональна компанія повинна проводити міжнародний порівняльний аналіз, щоб порівнювати відносну привабливість різних аспектів роботи в іноземних країнах, доступні методи фінансування є одним із головних міркувань.

Дочірні компанії можуть скористатися перевагами місцевих джерел зовнішнього фінансування, їхнє бажання використовувати ці джерела значною мірою залежить від:

- умови, на яких місцеві банки нададуть кредит (процентні ставки, комісії та збори, умови погашення),
- умови залучення фінансування шляхом випуску цінних паперів.

Цей тип зовнішнього фінансування іноді може виявитися дуже вигідним, оскільки:

- зміцнює позиції компанії та сприяє її інтеграції в економіку приймаючої країни,
- місцеві постачальники капіталу можуть бути зацікавлені у сприянні хорошему фінансовому стану та, таким чином, у подальшій діяльності дочірньої компанії, що може призвести до сприятливих умов отримання капіталу на місцевих ринках капіталу,
- дозволяє дочірнім компаніям уникнути впливу місцевих співвласників на їхні фінансові рішення (як у випадку спільних підприємств).

Щоб захистити дочірні компанії від надмірного впливу місцевих постачальників капіталу, материнська компанія сама може отримувати кошти з місцевих ринків і передавати їх своїй дочірній компанії. Проте, якщо місцеві банки, фондова біржа та інші фінансові установи в країні перебування дочірньої компанії виявляються занадто слабкими або недостатньо надійними, тоді їй доведеться шукати фінансування в:

- країна, де розташована її материнська компанія,
- якась інша країна,
- міжнародні фінансові ринки.

Привабливість міжнародних ринків боргового капіталу полягає в тому, що вони можуть пропонувати низку різних видів фінансування, недоступних на місцевих ринках. Однак, щоб скористатися цією широкою пропозицією, позичальники повинні мати можливість зробити правильний вибір. Важливо зазначити, що при фінансуванні своїх операцій транснаціональні корпорації можуть обирати пропозицію найдешевших фінансових ринків незалежно від місця розташування їхніх власних ресурсів. Діяльність дочірніх компаній великих транснаціональних компаній на міжнародних фінансових ринках полегшується, оскільки вони підкріплені потужністю всієї групи, яка може всіма своїми активами гарантувати платоспроможність компанії-члена. Головним чинником, який сприяє транскордонному співробітництву підприємств, їх інтернаціоналізації та надходженню капіталу, є поступова європейська інтеграція.

При виборі методу фінансування компанії повинні враховувати ризик, пов'язаний з коливаннями процентних ставок, які можуть суттєво вплинути на їх фінансовий стан.

2.2. Оцінка обсягів та структури позикового капіталу світових ТНК.

У таблиці 3 надано детальну зведену статистику щодо структури капіталу багатонаціональних компаній США, спочатку для всього спектру державних компаній, а потім для фірм з різною кредитною якістю. Ми починаємо з надання докладних характеристик для всіх фірм, де більшість фірм не мають рейтингу.

Таблиця 3.

Характеристики структури капіталу (зразок США)

Усі фірми	ТНК						Diff in
							Mean
	Mean	Median	Std	Mean	Median	Std	MNC - Domestic
Грошові кошти/Загальні активи	0.167	0.105	0.172	0.135	0.052	0.193	0.032***
Загальний борг/загальні активи	0.237	0.211	0.200	0.265	0.208	0.235	-0.028***
Довгостроковий борг/Загальний борг	0.708	0.889	0.358	0.698	0.863	0.350	0.010***
<u>Структура боргу (% загального боргу)</u>							
<i>За типом</i>							
Старші облігації	0.300	0.000	0.386	0.193	0.000	0.337	0.107***
суб. Облігації	0.047	0.000	0.175	0.031	0.000	0.135	0.016***
Комерційні папери	0.009	0.000	0.056	0.003	0.000	0.029	0.006***
Конвертований борг	0.072	0.000	0.222	0.041	0.000	0.168	0.031***
Банківська заборгованість	0.261	0.004	0.369	0.296	0.002	0.383	-0.034***
Поновлюваний кредит	0.127	0.000	0.266	0.103	0.000	0.240	0.024***
Строкові позики	0.140	0.000	0.279	0.196	0.000	0.329	-0.056***
<i>За типом відсотків</i>							
Борг із фіксованою ставкою	0.365	0.116	0.406	0.321	0.000	0.396	0.044***
Борг зі змінною ставкою	0.225	0.000	0.345	0.193	0.000	0.321	0.032***
Заборгованість з нульовим купоном	0.004	0.000	0.053	0.002	0.000	0.032	0.003***
<i>За пріоритетністю</i>							
Старший борг	0.620	0.987	0.462	0.560	0.848	0.466	0.060***
суб. борг	0.048	0.000	0.177	0.033	0.000	0.138	0.016***
Забезпечений борг	0.273	0.001	0.391	0.379	0.099	0.426	-0.106***
Незабезпечений борг	0.404	0.133	0.440	0.247	0.000	0.364	0.157***

# Firm-year Obs	25031	52660
# Unique Firm	3197	7510

Джерело: складено автором на основі .

Таблиця 3 показує, що американські транснаціональні компанії більш схильні тримати готівку у відсотках від своїх активів, але менш схильні позичати на борговому ринку. Середнє відношення готівки до активів становить 16,7% для транснаціональних корпорацій, у той час як воно становить лише 13,5% для вітчизняних фірм у США. Однак середнє співвідношення загального боргу до активів становить 23,7% для транснаціональних корпорацій і 26,5% для вітчизняних фірм (хоча середнє значення обидва співвідношення становлять 21%). Більші готівкові авуари, ймовірно, відображають податкові наслідки, оскільки багатонаціональні корпорації мають стимули зберігати готівку, зароблену за кордоном, замість того, щоб платити податки на репатріацію за готівку, повернуту вітчизняним акціонерам. Відмінності в коефіцієнтах заборгованості виникли б, якби ці фірми дотримувалися теорії «черговості» капіталу. Оскільки багатонаціональні корпорації, ймовірно, історично досягли успіху в генеруванні грошових потоків і диверсифікації на міжнародному рівні, їм не довелося б йти в порядок так часто, як аналогічним вітчизняним фірмам. Таким чином, у порівнянні з вітчизняними компаніями, багатонаціональні компанії мали б менше боргів на своїх балансах.

Коли ми розглядаємо деталі структури боргу (тобто першочергові облігації, субординовані облігації, комерційні папери чи банківський борг), ми бачимо, що нижчий загальний коефіцієнт боргу для транснаціональних компаній відбувається через те, що банківські кредити транснаціональних корпорацій нижчі як відношення до загальної суми борг. Строкові банківські кредити в середньому складають 20% загальної заборгованості для вітчизняних фірм, але лише 14% для транснаціональних компаній, при цьому різниця є статистично значущою на рівні 1%. У порівнянні з вітчизняними фірмами середня багатонаціональна компанія більше покладається на старші облігації або векселі (30% загального боргу проти 19,3% загального боргу). Вони також частіше

випускають конвертовані боргові зобов'язання та комерційні папери. З іншого боку, вітчизняні фірми, оскільки вони, як правило, менш кредитоспроможні, на 11% частіше позичатимуть під заставу (38% проти 27%).

Важливим моментом, коли фірма залучає капітал, є місцезнаходження постачальника капіталу. Географічне розташування ближче до постачальника капіталу зменшує інформаційну асиметрію між кредиторами та позичальниками. Враховуючи те, що вони мають активи в кількох країнах, транснаціональні компанії можуть легше залучати капітал з кількох країн. Визначення місця залучення капіталу є важливим корпоративним фінансовим рішенням, яке приймає багатонаціональні компанії.

Двома найважливішими формами боргового фінансування є публічні облігації та банківський борг. Хендерсон, Джегадіш і Вайсбах (2006) підтверджують, що за період їхньої вибірки (1990-2001) близько 20% усього капіталу, залученого шляхом випуску облігацій, надходить з-за меж країни походження фірми-емітента. Найпоширенішими місцями випуску міжнародних облігацій є США та Європа, і багато емітентів є транснаціональними компаніями з країн з менш ліквідними ринками капіталу.⁷

Більшість великих банківських позик синдиковано між кількома банками, і банки-учасники часто походять з різних країн. Тому позики часто складаються з капіталу з кількох країн. Таблиця 7 підсумовує ці моделі для синдигованих позик, наданих компаніям США протягом періоду з 1990 по 2018 рік. Для транснаціональних корпорацій 33% позик мали принаймні один банк-учасник із Канади, а 32% мали принаймні один із Великобританії. Вітчизняні фірми також мають синдиговані позики за участю іноземних банків, але меншою мірою: 23% синдигованих позик національним фірмам мали принаймні одного кредитора з Канади, а 16% мали принаймні одного кредитора з Великобританії.

Далі ми досліджуємо різницю в джерелах банківських позик між транснаціональними та вітчизняними компаніями в умовах регресії. Вибірка включає синдиговані кредити, надані державним компаніям США протягом 1990-2018 років, агреговані на рівні кредитного пакету. Основними незалежними

змінними є багатонаціональний показник, заснований на ненульовому іноземному доході за останні три роки, і відсоток іноземного доходу. Регресії включають контроль особливостей позики та характеристик позичальника, а також фіксованих ефектів року, галузі, рейтингу позичальника та мети угоди.

Таблиця 3

Джерела банківських кредитів

Країна кредитора:	Позики транснаціональним компаніям	Позики внутрішньому
Канада	32.56%	22.46%
Великобританія	31.79%	15.76%
Японія	28.76%	16.37%
Франція	24.50%	16.31%
Німеччина	22.40%	13.39%
Нідерланди	16.30%	7.86%
Швейцарія	14.22%	9.27%
Італія	7.34%	1.51%
Австралія	4.55%	1.60%
Бельгія	3.83%	2.07%
Іспанія	3.61%	0.90%
Китай	3.26%	0.92%
Норвегія	2.97%	0.94%
Тайвань	2.06%	1.90%
Ірландія	1.64%	0.96%
Швеція	1.55%	0.25%
Гон Конг	1.50%	0.64%
Ізраїль	1.43%	1.30%
Данія	1.35%	0.38%
Сінгапур	1.27%	0.42%
Спостережен ня	15,051	24,641

Джерело: складено автором на основі

Таблиця 4 представляє результати, які досліджують відмінності в джерелах позик між міжнародними та вітчизняними компаніями, з контролем ряду змінних, які потенційно можуть вплинути на структуру позики. Ця таблиця показує, що багатонаціональні корпорації мають на 5% більше шансів мати

принаймні одного іноземного кредитора в синдикаті. Крім того, вони мають на 3,5% більшу частку іноземних кредиторів у синдикаті, що еквівалентно 16% приросту в середньому (0,22). Частка іноземного доходу фірми позитивно та суттєво впливає на обидві ці змінні. Ефекти економічно значні: вони означають, що одне стандартне відхилення іноземного доходу (0,245) збільшить частку іноземних кредиторів у синдикаті на 2,2 відсоткових пункти, що еквівалентно 10% збільшенню.

Таблиця 4

Регресії: доступ до кредитів іноземних банків

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Позичити в іноземного кредитора = 1		% Іноземний кредитор у синдикаті	
Багатонаціональний	0.050*** (7.35)		0.035*** (7.19)	
% іноземного доходу		0.108*** (9.07)		0.092*** (10.26)
Розмір кредиту	0.015*** (4.59)	0.015*** (4.64)	0.008*** (3.09)	0.008*** (3.12)
Зрілість	-0.018*** (-4.57)	-0.018*** (-4.55)	-0.010*** (-3.56)	-0.010*** (-3.63)
Забезпечено	0.012** (2.00)	0.013** (2.05)	0.010*** (2.67)	0.011*** (2.80)
Терміновий кредит	0.025*** (4.18)	0.024*** (4.01)	0.026*** (6.95)	0.026*** (6.83)

Джерело:

Один із способів, у якому багатонаціональні компанії мають перевагу у фінансуванні перед вітчизняними компаніями. Крім того, кращий доступ до іноземних ринків капіталу може допомогти транснаціональним компаніям залучити капітал, якщо в одній частині світу виникнуть збої на фінансових ринках.

Наприклад, під час фінансової кризи 2008 року залучення капіталу в США та Європі стало надзвичайно складним. Компанії з азійськими підприємствами, де ринки капіталу продовжували функціонувати більш-менш нормально, отже, мали перевагу в залученні капіталу, тому вони змогли краще пережити кризу. Ця перевага фінансування робить доходи транснаціональних компаній більш стабільними, ніж доходи вітчизняних компаній. Згідно з цією ідеєю, на малюнку 4 показано, що іноземні доходи транснаціональних корпорацій США як відсоток

від продажів зростали незалежно від бізнес-циклів, тоді як їхні внутрішні доходи знижувалися під час циклів спаду.

Ще один спосіб, за допомогою якого багатонаціональна фірма може скористатися перевагами своєї закордонної присутності, — скористатися різницею процентних ставок між країнами. Якщо ставки відрізняються в різних країнах і фірми не бачать, що ці відмінності компенсуються змінами в очікуваних курсах валют, тоді фірми можуть отримати вигоду від випуску боргових зобов'язань у країнах з нижчими ставками. В принципі, вітчизняні фірми могли б підняти борг у будь-якій країні. Однак на практиці набагато більш імовірно, що багатонаціональні компанії залучають капітал за межами своєї країни, і, як підтверджує Jang (2017), вони особливо схильні залучати борги в країнах, де розташовані їхні закордонні підприємства. Згідно з цією ідеєю, виявили, що фірми частіше випускають облігації в країнах з нижчими ставками, виявили, що вибірка фінських компаній з більшою ймовірністю випустять боргові зобов'язання іноземного банку, коли процентні ставки у Фінляндії відносно високі.

Багатонаціональні фірми, навіть якщо вони зосереджені на одній галузі, багато в чому схожі на фірми з кількома підрозділами в тому, що операції в кожній країні зазвичай працюють окремо від інших і, отже, мають різний вплив на шоки, характерні для країни. Отже, велика частина аналізу в літературі про внутрішні ринки капіталу також стосується багатонаціональних компаній. Диверсифікація діяльності та використання внутрішніх ринків капіталу в принципі можуть призвести до перехресного субсидування, яке зменшить фінансові обмеження. Оскільки грошові потоки фірми в різних країнах піддаються різним шокам, міжнародна диверсифікація може зменшити загальну волатильність грошових потоків і знизити ризик дефолту через перехресне субсидування між країнами. Диверсифікація грошових потоків між країнами надає багатонаціональним компаніям перевагу у фінансуванні перед вітчизняними фірмами, навіть якщо їх граничне джерело фінансування походить із внутрішніх джерел.

Щоб дослідити важливість міжнародних внутрішніх ринків капіталу, створених транснаціональними компаніями, Десай, Фолі та Форбс (2008) порівнюють те, як значне знецінення валюти впливає на транснаціональні та місцеві фірми. У відповідності з уявленням про те, що транснаціональність допомагає диверсифікувати джерела капіталу, ці автори виявили, що багатонаціональні корпорації США збільшують продажі, активи та інвестиції значно більше, ніж вітчизняні фірми під час і після цих валютних криз. Вони також надають прямі докази, які свідчать про те, що однією з причин, чому транснаціональні корпорації краще витримують значне знецінення валюти, є їх здатність використовувати свої внутрішні ринки капіталу, щоб отримати вигоду від конкурентоспроможності значного знецінення валюти. Ці результати підтверджують уявлення про те, що транснаціональні корпорації можуть отримувати вигоду від внутрішніх ринків капіталу між країнами, створених їхньою діяльністю в багатьох країнах.

2.3. Ризики, пов'язані із залученням та використанням позикового капіталу.

Для кожного позичальника борг – це ризик. Якщо ви не можете повернути кредит, будуть наслідки! Навіть при ретельному плануванні у вас можуть виникнути проблеми з виплатою кредиту. Багато незапланованих подій можуть перетворити цей ризик на реальність, наприклад:

- Коли ваш дохід переривається через хворобу або вимушену відсутність
- Коли інвестування позики призводить до збитків
- Коли ваші побутові та бізнес витрати перевищують ваші доходи
- Коли несподівані події викликають термінову потребу в готівці (наприклад, для оплати витрат лікарів, витрат на поховання тощо).

Такі ситуації поширені серед бідних. Але кредити потрібно повертати, незалежно від ситуації. Якщо ви зіткнетеся з труднощами з виплатою кредиту, які у вас варіанти?

Щоб отримати гроші для виплати кредиту, можливо, вам доведеться зменшити свої витрати або продати щось цінне. Ви можете попросити друзів і родичів допомогти вам, але є ризик, що згодом ви «витратите» їхнє доброзичливе ставлення до вас.

Якими будуть наслідки, якщо ви повністю не сплатите або прострочите свій кредит? Ви можете втратити доступ до джерел кредитування в майбутньому. Ви можете напружити стосунки з іншими членами вашої кредитної групи; Ви можете зазнати приниження в суспільстві та втратити прихильність друзів і родини. Невиплата кредиту може зашкодити вашій впевненості та самоповазі.

Ризики, пов'язані з отриманням позики, повинні змусити вас ретельно подумати про те, коли та скільки позичити. Позики можуть відкрити нові двері, але ви повинні знати, що взяти позику є мудрим рішенням. Добре використання позикового капіталу включає наступне:

Оптова закупівля ресурсів за нижчою ціною збільшить прибуток

Фінансування виробничих активів, таких як машини, які допомагають вам підвищити продуктивність, наприклад, водяний насос, який забезпечує додатковий урожай, або обладнання для переробки харчових продуктів, яке додає цінність урожаю.

Придбання активу, який робить можливим новий бізнес, наприклад мобільного телефону чи холодильника

Простіше кажучи, позичання добре, коли це допомагає вам отримати фінансову користь, і погано, коли стає фінансовим тягарем.

Таблиця 5

Характеристики позик

Використання позики	Хороша позика	Безнадійна позика
Придбання активу або витратних матеріалів	Придбаний актив або товари тривають більше, ніж час, потрібний для погашення кредитора. Дохід, отриманий	Борг залишається заборгованим після того, як об'єкт споживається або дохід, отриманий від

	від активу, перевищує вартість кредиту.	активу, менший за вартість позики.
Робочий капітал	Позика дає змогу скористатися можливостями для бізнесу, які є достатньо прибутковими, щоб погасити позику та мати щось у запасі. Позика допоможе вам заощадити гроші на вхідних ресурсах або запасах і таким чином збільшить ваші прибутки від кінцевого продукту.	Ви не можете заробити достатньо, щоб погасити кредит. У вас є інші менш дорогі джерела фінансування. Ви не можете отримати позику вчасно, щоб повністю скористатися конкретною можливістю.
Терміновий кредит	Позика допоможе вам вирішити нагальну проблему без зайвих труднощів.	Умови кредиту надто дорогі або їх неможливо адаптувати до вашої здатності погасити.

Джерело: складено автором на основі

Щоб повернути кредит, ви повинні змусити гроші працювати. Позичіть для продуктивних інвестицій, таких як купівля ділянки землі, де ви можете щось вирощувати, або розширення вашого бізнесу. Погасіть кредит і, можливо, позичте більше пізніше, якщо це буде необхідно. Використовуйте позики з розумом і ніколи не поспішайте позичати. Подумайте двічі, перш ніж позичати предмети розкоші або речі, які втрачають цінність (наприклад, автомобіль, меблі, одяг тощо), за винятком випадків, коли вони призначені для підвищення вашого доходу.

Основними витратами, пов'язаними з позикою, є відсотки, що стягуються за користування грошима. Зазвичай він розраховується як відсоток від загальної суми кредиту, і ви зазвичай сплачуєте його щомісячними платежами як частину платежу за кредитом. Крім того, багато кредиторів також стягують адміністративні збори, які ви зазвичай платите один раз, коли берете позику. Відсотки та комісії – це комісії, які ви сплачуєте безпосередньо кредитору. Ці «прямі витрати» зазвичай є готівковими платежами.

Однак існують інші витрати, пов'язані з позиками, які можуть бути не такими очевидними. Іноді подача заявки та отримання кредиту змушує вас витратити гроші на транспорт, щоб відвідати зустрічі або піти в банк, щоб заповнити анкети. Ці дії можуть віддалити вас від вашого бізнесу, змусивши закрити його або найняти когось, щоб «наглядати за магазином», поки вас немає. Хоча ці додаткові «непрямі витрати» можуть не бути частиною виплати позики готівкою, вони реальні і їх слід враховувати при виборі кредитора.

Повернення позики – боргове фінансування бізнесу може бути ризикованим варіантом, якщо ваш бізнес не стабільний. Якщо ви змушені збанкрутувати через невдалу діяльність, ваші позикодавці можуть першими претендувати на погашення перед будь-якими іншими зацікавленими сторонами, навіть якщо ви отримали незабезпечену позику для малого бізнесу.

Високі процентні ставки – процентні ставки змінюються залежно від різних факторів, зокрема вашої кредитної історії та типу позики, яку ви намагаєтесь отримати. Однак навіть після розрахунку зниженої відсоткової ставки з ваших податкових відрахувань ви все ще можете сплачувати високу відсоткову ставку щомісяця, що скорочує ваш прибуток.

Вплив на ваш кредитний рейтинг. Те, що ви позичаєте, впливає на ваш кредит. Цей вплив може бути негативним, якщо ви позичаєте великі суми, не повертаючи їх швидко. Це призводить до вищих процентних ставок і збільшення ризику з боку кредиторів.

Подолання труднощів з грошовими потоками. Незалежно від того, наскільки сильно змінюються ваші місячні продажі, кредитори зазвичай очікують рівних місячних. Це може стати справжньою проблемою, яка може призвести до затримки платежів або навіть дефолту, що може завдати шкоди вашому кредиту в довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 2

Транснаціональні корпорації (ТНК) мають доступ до широкого спектру варіантів фінансування завдяки своєму розміру, глобальній присутності та встановленій кредитоспроможності. Ось деякі з найпоширеніших джерел фінансування, які використовують ТНК:

Внутрішні джерела:

- **Нерозподілений прибуток:** це частина прибутку, яку ТНК реінвестують у свій бізнес замість розподілу між акціонерами. Це легкодоступне та недороге джерело фінансування, особливо для відомих корпорацій.
- **Знос і амортизація:** ці безготівкові витрати відображають знос активів з часом. ТНК можуть використовувати готівку, отриману від амортизації, для фінансування нових інвестицій без необхідності залучення зовнішнього капіталу.
- **Продаж активів:** ТНК можуть продавати непрофільні активи або підприємства, щоб отримати готівку для інших потреб. Це може бути хорошим варіантом для швидкого залучення капіталу, але він також може мати стратегічні наслідки та призвести до збитків, якщо активи недооцінені.

Зовнішні джерела:

- **Боргове фінансування:** ТНК можуть позичати гроші в банків, фінансових установ та інших кредиторів за допомогою різних інструментів, таких як позики, облігації та комерційні папери. Боргове фінансування пропонує перевагу левериджу, що дозволяє ТНК розширювати свою діяльність без розмивання власності. Однак це також збільшує фінансовий ризик і виплату відсотків.
- **Фінансування акціонерного капіталу:** ТНК можуть залучати капітал шляхом випуску нових простих або привілейованих акцій. Це дозволяє їм залучати значні обсяги капіталу та уникати боргових зобов'язань, але це також зменшує власність і контроль для існуючих акціонерів.
- **Міжфірмове фінансування:** ТНК можуть переказувати кошти між дочірніми компаніями, розташованими в різних країнах. Це можна зробити за

допомогою позик, інвестицій у акціонерний капітал або комерційного кредиту. Міжфірмове фінансування забезпечує гнучкість і може скористатися перевагами податкових пільг у різних юрисдикціях.

- Торговий кредит: ТНК можуть надавати кредит своїм клієнтам, дозволяючи їм оплачувати товари та послуги пізніше. Це може покращити продажі, але також створює ризик безнадійних боргів.
- Факторинг: ТНК можуть продати свою дебіторську заборгованість факторинговим компаніям зі знижкою. Це забезпечує миттєвий доступ до готівки, але може бути дорогим і може зіпсувати відносини з клієнтами.
- Державні гранти та субсидії: у деяких випадках ТНК можуть мати право на державні гранти чи субсидії для підтримки своїх інвестицій у певні сектори чи регіони. Це може бути значним джерелом фінансування певних проектів.

Вибір джерел фінансування залежатиме від різних факторів, включаючи розмір ТНК, фінансовий стан, інвестиційні потреби, толерантність до ризику та доступ до різних ринків. ТНК часто використовують комбінацію внутрішніх і зовнішніх джерел для оптимізації структури капіталу та досягнення своїх фінансових цілей.

Американські транснаціональні компанії мають тенденцію зберігати більше готівки у відсотках від своїх активів, ніж вітчизняні американські компанії. Середнє співвідношення готівки до активів становить 16,7% для транснаціональних компаній, у той час як воно становить лише 13,5% для вітчизняних компаній. Однак транснаціональні компанії мають нижчий загальний коефіцієнт боргу до активів, ніж вітчизняні компанії, з 23,7% проти 26,5%.

Ці відмінності можна пояснити декількома факторами. По-перше, транснаціональні компанії можуть мати податкові стимули зберігати готівку за кордоном, щоб уникнути податків на репатріацію. По-друге, транснаціональні компанії, як правило, більш успішні в генеруванні грошових потоків і

диверсифікації, ніж вітчизняні компанії. Це означає, що вони мають меншу потребу в позичених коштах.

Коли ми розглядаємо деталі структури боргу транснаціональних компаній, ми бачимо, що вони мають нижчий відсоток банківських кредитів, ніж вітчизняні компанії. Строкові банківські кредити в середньому складають 20% загальної заборгованості для вітчизняних компаній, але лише 14% для транснаціональних компаній. Натомість транснаціональні компанії більше покладаються на старші облігації або векселі, конвертовані боргові зобов'язання та комерційні папери.

Ці відмінності в структурі боргу можуть бути пов'язані з тим, що транснаціональні компанії мають більший доступ до ринків капіталу в різних країнах. Це дозволяє їм отримувати кредити за нижчими процентними ставками, ніж вітчизняні компанії, які мають обмежений доступ до міжнародних ринків капіталу.

Загалом, транснаціональні компанії мають тенденцію зберігати більше готівки та мати нижчий загальний коефіцієнт боргу, ніж вітчизняні компанії. Ці відмінності можуть бути пояснені податковими стимулами, більш успішним генеруванням грошових потоків та диверсифікацією, а також більшим доступом до ринків капіталу в різних країнах.

РОЗДІЛ 3

ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ТНК УКРАЇНИ

3.1. Способи підвищення фінансової ефективності використання позикового капіталу.

Структура позикового капіталу означає поєднання позикового та власного капіталу, які компанія використовує для фінансування своєї діяльності та зростання. Оптимальна структура позикового капіталу – це така, яка мінімізує вартість позикового капіталу та максимізує ефективність його використання. Однак вибір оптимальної структури позикового капіталу для транснаціональної корпорації (ТНК) не є простим завданням, оскільки існує багато факторів і проблем, які необхідно враховувати. На основі проведеного дослідження можна виокремити деякі ключові фактори та проблеми, з якими стикаються ТНК, коли приймають рішення щодо структури свого позикового капіталу, а також дати деякі вказівки та рекомендації щодо прийняття цього важливого рішення.

Є кілька факторів, які впливають на оптимальну структуру позикового капіталу для МНК, наприклад:

Оподаткування: податкові ставки та правила відрізняються в різних країнах і впливають на відносну вартість і вигоду від боргового та акціонерного фінансування. Загалом боргове фінансування є більш привабливим, ніж акціонерне фінансування в країнах з високими корпоративними ставками податку, оскільки процентні виплати не оподатковуються, а дивідендні виплати – ні. Однак ТНК також повинні враховувати податки на виплату відсотків і дивідендів іноземним інвесторам, а також податкові угоди між країнами, які можуть зменшити або скасувати ці податки.

Ризик: на ризик фірми впливають як її бізнес-ризик, так і фінансовий ризик. Діловий ризик стосується мінливості прибутку до сплати відсотків і податків і залежить від таких факторів, як характеристики галузі, попит на продукцію, конкуренція та операційний леверидж. Фінансовий ризик стосується мінливості

доходів після сплати відсотків і податків (ЕАТ) і залежить від таких факторів, як рівень боргу, відсоткова ставка, обмінний курс валюти та політичний ризик. Як правило, вищий ризик передбачає вищу вартість капіталу та нижчу вартість фірми. Таким чином, транснаціональним корпораціям необхідно збалансувати свій ризик, вибравши відповідний рівень боргового та акціонерного фінансування, який відповідає їх профілю ризику та схильності до ризику.

Гнучкість: гнучкість фірми відноситься до її здатності пристосовуватися до мінливих ринкових умов і можливостей. Як правило, акціонерне фінансування забезпечує більшу гнучкість, ніж боргове фінансування, оскільки акціонерний капітал не має фіксованих зобов'язань або термінів погашення, а також не накладає обмежувальних зобов'язань чи обмежень на операції та рішення фірми. Однак акціонерне фінансування також має деякі недоліки, такі як розмивання власності та контролю, вищі агентські витрати та сигнальні ефекти. Тому ТНК повинні зважувати компроміс між гнучкістю та вартістю при виборі структури капіталу.

Підвищення фінансової ефективності використання позикового капіталу передбачає оптимізацію використання позикових коштів для отримання максимального доходу при мінімізації витрат і ризиків. Ось кілька способів досягти цього.

В умовах воєнного часу бізнес, у тому числі українські транснаціональні корпорації (ТНК), стикається з унікальними викликами, які потребують стратегічного управління фінансами. Ефективне використання позикового капіталу стає вирішальним для підтримки діяльності та подолання економічної невизначеності воєнного часу. Ось деякі стратегії, які можуть розглянути українські ТНК:

Стратегічне планування та бюджетування: розроблення комплексного бізнес-плану і бюджету допоможе чітко визначити, як будуть використані позичені кошти. Визначення конкретних проєктів чи інвестицій, які відповідають стратегічним цілям організації та мають високий потенціал прибутку.

Проведення ретельного аналізу ризиків допоможе у визначенні потенційних проблем та невизначеності, пов'язані з запланованим використанням позикового капіталу. Можливо впровадити стратегії зменшення ризиків, такі як диверсифікація інвестицій, отримання страховки або створення планів на випадок непередбачених обставин.

Важливо домовитись про вигідні процентні ставки з кредиторами, щоб зменшити загальну вартість запозичення. Вивчіть різні типи позик і структури процентних ставок, щоб знайти найбільш економічно ефективний варіант для фінансової ситуації організації.

Поєднання короткострокових і довгострокових боргів на основі характеру та тривалості фінансованих проектів. Позики з фіксованою ставкою, щоб забезпечать стабільність процентних витрат і уникнути коливань процентних ставок.

Ефективне управління оборотним капіталом забезпечить оптимізацію поточних активів і зобов'язань. Методи ефективного управління запасами, дебіторською та кредиторською заборгованістю мінімізують потребу в короткострокових запозиченнях.

Інвестиції у виробничі активи, що приносять дохід, або на активи, які потенційно можуть отримати прибуток, що перевищує вартість боргу.

Встановіть надійну систему моніторингу та звітності для відстеження ефективності проектів, що фінансуються за рахунок позикового капіталу. Регулярно оцінюйте фінансовий стан організації та вносьте необхідні корективи для забезпечення ефективного використання позикових коштів.

Слідкуйте за фінансовими ринками щодо можливостей рефінансування наявного боргу за нижчими процентними ставками. Розгляньте рефінансування, коли ринкові умови сприятливі, щоб зменшити процентні витрати.

Дотримання умов, передбачених у кредитних угодах, дозволить підтримувати позитивні відносини з кредиторами. Уникайте спрацьовування положень про замовчування, дотримуючись фінансових умов.

Використовуйте податкові стратегії для оптимізації податкових наслідків відсоткових платежів і структури позик. Консультування з податковими фахівцями визначить можливості для економії податків, пов'язаних з витратами на відсотки.

Реінвестуйте прибутки, отримані від проєктів, фінансованих за рахунок позикового капіталу, назад у бізнес, щоб сприяти зростанню та стабільності. Розгляньте можливість використання нерозподіленого прибутку, щоб зменшити потребу в додаткових запозиченнях у майбутньому.

Застосовуючи цілісний підхід, який поєднує стратегічне планування, управління ризиками та фінансову дисципліну, організації можуть підвищити фінансову ефективність використання позикового капіталу та досягти стійкого зростання. Важливо постійно оцінювати та адаптувати фінансові стратегії відповідно до мінливих умов ринку та динаміки бізнесу.

Конкретні стратегії залежатимуть від характеру ТНК, галузі, в якій вона працює, і геополітичного контексту. ТНК доцільно тісно співпрацювати з фінансовими консультантами та розглянути можливість пошуку юридичної консультації, щоб орієнтуватися в складних умовах війни.

3.2. Способи зменшення ризиків при залученні позикового капіталу.

Немає універсального рішення для вибору оптимальної структури капіталу для ТНК, оскільки кожна ТНК має свої унікальні характеристики, цілі та обмеження. Однак існують деякі загальні вказівки та рекомендації, які можуть допомогти МНК приймати кращі та більш обґрунтовані рішення, наприклад:

Порівняльний аналіз: ТНК можуть порівнювати свою структуру капіталу зі структурою капіталу своїх конкурентів і аналогів у тій же галузі та регіоні, щоб визначити й оцінити їх відносні сильні та слабкі сторони, а також потенційні області для покращення.

Моделювання: МНК можуть використовувати імітаційні моделі та сценарії для аналізу та прогнозування впливу різних варіантів структури капіталу на

вартість капіталу, вартість фірми, ризики та фінансові показники за різних ринкових умов і припущень.

Оптимізація: ТНК можуть використовувати методи та інструменти оптимізації, щоб знайти та вибрати оптимальну структуру капіталу, яка максимізує вартість фірми, залежно від їхніх обмежень та уподобань.

Перегляд: МНК повинні регулярно переглядати та оновлювати свої рішення щодо структури капіталу, щоб відображати зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі та використовувати нові можливості та виклики.

Вибір оптимальної структури капіталу для транснаціональної корпорації є складним і динамічним процесом, який вимагає ретельного аналізу, планування та виконання. Дотримуючись цих вказівок і рекомендацій, МНК можуть покращити процес прийняття рішень і досягти бажаних результатів.

Існує кілька проблем, з якими стикаються ТНК, вибираючи оптимальну структуру позикового капіталу, наприклад:

- ТНК працюють у багатьох країнах і на ринках, які можуть мати різні рівні ризику, прибутку, потенціалу зростання, оподаткування, регулювання та конкуренції. Таким чином, ТНК повинні диверсифікувати свої джерела фінансування в різних країнах і валютах, щоб зменшити свою схильність до специфічних для країни ризиків і скористатися можливостями дешевшого фінансування. Однак диверсифікація також збільшує складність і невизначеність управління структурою капіталу, оскільки ТНК повинні мати справу з кількома правовими системами, фінансовими ринками, валютами, податковими режимами та політичним середовищем.

- ТНК мають численні дочірні компанії та філії в різних країнах, які можуть мати різні рівні автономії та взаємозалежності. Таким чином, ТНК повинні інтегрувати свої рішення щодо структури позикового капіталу в різних підрозділах, щоб досягти послідовності та синергії між ними. Однак інтеграція також створює деякі проблеми, такі як витрати на координацію, асиметрія інформації, проблеми трансфертного ціноутворення та проблеми агентств. Тому

ТНК повинні встановити чітку політику та процедури для розподілу коштів і моніторингу ефективності між різними підрозділами.

Залучення позикового капіталу в Україні, як і в будь-якій іншій країні, пов'язане з невід'ємними ризиками. Однак можна застосувати декілька стратегій, щоб зменшити ці ризики та збільшити шанси ТНК на успіх. Ось кілька основних підходів:

1. Фінансовий ризик:

- Диверсифікація боргу між різними кредиторами та інструментами, такими як банківські позики, облігації та комерційні папери допоможе зменшити залежність від будь-якого окремого джерела та мінімізувати ризик, якщо один шлях стане недоступним.
- Використання фінансових інструментів, таких як свопи та опціони захистить від коливань процентних ставок або валютних ризиків. Це стабілізує виплати та захищає від несподіваних змін ринку.

2. Операційний ризик:

- Забезпечте повну юридичну та фінансову документацію для кредитних угод, включаючи чіткі терміни, умови та положення про невиконання зобов'язань. Це мінімізує неоднозначність і захищає обидві сторони.
- Прозорість і комунікація: підтримуйте відкриту та регулярну комунікацію з кредиторами, оперативно вирішуючи будь-які проблеми або потенційні проблеми. Це зміцнить довіру та полегшить вирішення проблем.
- Управління проектами: впровадження надійних методів управління проектами для проєктів, що фінансуються за рахунок боргу забезпечить ефективне використання коштів і зменшить ризик затримок або перевитрат.

3. Політичний та економічний ризик:

- Страхування політичних ризиків: подумайте про отримання страхування політичних ризиків для захисту від збитків, спричинених експропріацією, війною чи іншими політичними подіями. Це передає ризик спеціалізованому страховику.

- Диверсифікація економіки: диверсифікація діяльності в різних секторах і географічних регіонах України. Це зменшує залежність від одного сектора економіки та пом'якшує вплив локальних економічних спадів.

- Відносини з урядом: Встановіть позитивні відносини з українським урядом та відповідними регуляторними органами. Це сприяє розумінню та потенційно призводить до сприятливої політики для іноземних інвесторів.

4. Додаткові стратегії:

- Ефективне корпоративне управління: запроваджуйте чіткі практики корпоративного управління, включаючи прозорість, підзвітність та етичну поведінку. Це створює довіру та впевненість інвесторів.

- Місцеві партнерства: розгляньте можливість партнерства з відомими місцевими компаніями, щоб використовувати їхні знання, мережу та розуміння українського бізнес-середовища.

Впроваджуючи ці стратегії, ТНК можуть суттєво знизити ризики, пов'язані із залученням позикового капіталу в Україні, та підвищити свої шанси на успіх на складному ринку. Важливо пам'ятати, що конкретні ризики та стратегії пом'якшення залежать від окремої компанії та її конкретних обставин.

Висновки до розділу 3

Позичковий капітал може бути потужним інструментом для бізнесу, але вкрай важливо використовувати його ефективно, щоб максимізувати його переваги та мінімізувати тягар. Ось кілька способів підвищення фінансової ефективності використання позикового капіталу:

1. Оптимізуйте свою стратегію запозичень:

Шукайте найкращі умови позики: порівняйте процентні ставки, комісії та структури погашення в різних кредиторів. Враховуйте такі фактори, як фіксовані чи змінні ставки, варіанти передоплати та вимоги до застави.

Установіть відповідність між терміном позики та інвестиційним горизонтом: Короткострокові позики слід використовувати для короткострокових потреб, а довгострокові – для довгострокових інвестицій. Це гарантує, що ви не платите непотрібних відсотків.

Вивчіть альтернативні варіанти фінансування: розгляньте такі варіанти, як кредитні лінії, факторинг або лізинг обладнання, які можуть запропонувати більшу гнучкість і нижчі витрати залежно від ваших конкретних потреб.

2. Підвищення ефективності роботи:

Зменшіть операційні витрати: запровадьте заходи економії у вашому бізнесі, щоб вивільнити капітал для погашення позик. Це може включати оптимізацію процесів, перегляд контрактів або усунення непотрібних витрат.

Покращення управління запасами: мінімізуйте надлишкові запаси, щоб зменшити витрати на зберігання та зв'язаний капітал. Впроваджуйте системи своєчасної інвентаризації, щоб забезпечити наявність потрібної кількості запасів без надмірних запасів.

Оптимізуйте використання активів: переконайтеся, що ваші активи використовуються на повну. Це може передбачати максимізацію виробничих потужностей, оптимізацію маршрутів доставки або продаж недовикористаних активів.

3. Прискорення зростання доходу:

Зосередьтеся на продажах і маркетингових ініціативах: інвестуйте в цільові маркетингові кампанії та стратегії продажів, щоб збільшити свою клієнтську базу та збільшити дохід.

Розробляйте нові продукти чи послуги: урізноманітнюйте свої пропозиції, щоб залучити нових клієнтів і вийти на нові ринки.

Покращте обслуговування клієнтів: покращте взаємодію з клієнтами, щоб підвищити їхню лояльність і заохотити повторний бізнес.

4. Ефективно керуйте своїм боргом:

Приоритезуйте погашення боргу: своєчасно й регулярно виплачуєте кредити, щоб уникнути прострочених комісій і штрафів. Спершу віддайте пріоритет виплаті боргу під високі відсотки, щоб зменшити загальні витрати на запозичення.

Створіть план погашення боргу: розробіть чіткий і реалістичний план погашення кредиту. Це допоможе вам не відставати від платежів.

Контролюйте фінансову ефективність. Регулярно відстежуйте ключові фінансові показники, такі як співвідношення заборгованості та власного капіталу та коефіцієнт покриття відсотків, щоб виявити потенційні проблеми та вжити заходів для їх усунення.

5. Додаткові стратегії:

Домовтеся про кращі умови з постачальниками: використовуйте свою збільшену купівельну спроможність, щоб домовитися про кращі ціни та умови оплати з постачальниками.

Отримайте професійну пораду: проконсультуйтеся з фінансовим консультантом або експертом з позик, щоб розробити індивідуальну стратегію для оптимізації використання вашого позикового капіталу.

Використовуйте технологію: впроваджуйте програмне забезпечення та інструменти для управління фінансами, щоб оптимізувати фінансові процеси, відстежувати витрати та вдосконалювати фінансову звітність.

Будьте в курсі: будьте в курсі економічних тенденцій і коливань процентних ставок, щоб приймати зважені рішення щодо вашої стратегії запозичень.

Впроваджуючи ці стратегії, ви можете значно підвищити фінансову ефективність свого позикового капіталу та максимізувати його позитивний вплив на ваш бізнес.

Пам'ятайте, що ключем до успіху є ретельне планування стратегії запозичень, стратегічне використання позикового капіталу та ефективне управління боргом.

Висновки

Позичковий капітал, також відомий як боргове фінансування, являє собою кошти, залучені компанією шляхом запозичень із зовнішніх джерел. Такими джерелами можуть бути банки, фінансові установи чи інші кредитори.

Позичковий капітал відіграє вирішальну роль у діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК) з кількох причин:

1. Фінансування зростання та розширення: ТНК часто потребують значного капіталу для фінансування своїх глобальних операцій, включаючи відкриття дочірніх компаній, придбання активів та інвестування в нові підприємства. Позичковий капітал забезпечує доступне джерело коштів для цієї діяльності, дозволяючи ТНК швидко розширюватися та отримувати доступ до нових ринків.

2. Гнучкість і контроль. Порівняно з акціонерним фінансуванням, позиковий капітал пропонує більшу гнучкість для ТНК. Вони можуть обрати суму кредиту, умови та графік погашення, які найкраще відповідають їхнім потребам. Крім того, ТНК зберігають контроль над своєю власністю та процесами прийняття рішень, оскільки вони не зобов'язані ділитися прибутками з кредиторами, як це було б з власниками акцій.

3. Ефективність оподаткування: у багатьох країнах сплата відсотків за позиками не обкладається податком, що може значно зменшити загальний податковий тягар ТНК. Це робить позичковий капітал особливо привабливим варіантом для ТНК, що працюють у юрисдикціях з високими податками.

4. Управління ризиками: позиковий капітал можна використовувати для ефективного управління фінансовими ризиками. Позичаючи в різних валютах, ТНК можуть пом'якшити вплив коливань валютного курсу. Крім того, вони можуть використовувати позики для диверсифікації своїх джерел фінансування та зменшення своєї залежності від будь-якого окремого джерела капіталу.

5. Доступ до місцевих ринків. Позичковий капітал може бути цінним інструментом доступу ТНК до місцевих ринків капіталу в приймаючих країнах. Це дозволяє їм використовувати місцеві ресурси, налагоджувати відносини з

місцевими фінансовими установами та потенційно отримувати вигідніші умови позики.

Однак важливо зазначити, що позиковий капітал також пов'язаний із власним набором ризиків:

Збільшення боргового навантаження: надмірна залежність від позичкового капіталу може збільшити борговий тягар ТНК, роблячи її більш вразливою до економічних спадів і коливань процентних ставок.

Фінансові угоди: кредитні угоди часто включають фінансові угоди, які обмежують те, як ТНК керують своїми фінансами. Це може обмежити їхню гнучкість і здатність приймати рішення.

Репутаційний ризик: невплата кредитів може завдати шкоди репутації та кредитоспроможності ТНК, що ускладнить отримання майбутнього фінансування.

Тому ТНК повинні ретельно збалансувати переваги та ризики позичкового капіталу та переконатися, що вони впроваджують відповідні стратегії для ефективного управління рівнем боргу.

Крім того, варто зазначити, що ТНК часто використовують комбінацію позичкового капіталу, власного фінансування та внутрішніх коштів для фінансування своєї діяльності. Оптимальне поєднання цих джерел фінансування залежить від різних факторів, таких як розмір ТНК, галузь, плани розвитку та толерантність до ризику.

Позичковий капітал – це кошти, які компанія запозичує із зовнішніх джерел, таких як банки чи інші фінансові установи, для фінансування своїх операцій, інвестицій чи іншої комерційної діяльності. Це форма боргового капіталу, і компанії часто використовують позики як спосіб залучення коштів для різних цілей, таких як розширення діяльності, придбання активів або покриття короткострокових фінансових потреб.

Транснаціональні корпорації (ТНК) — це великі компанії, які працюють у багатьох країнах і займаються різноманітною бізнес-діяльністю в глобальному

масштабі. Позичковий капітал відіграє значну роль у діяльності ТНК у кількох аспектах:

Фінансування глобальних операцій: ТНК часто потребують значного капіталу для фінансування своїх операцій у різних країнах. Позичковий капітал є гнучким джерелом коштів, які можна використовувати для заснування та розширення операцій на нових ринках, інвестування в технології або придбання місцевих компаній.

Управління оборотним капіталом: ТНК можуть використовувати позиковий капітал для управління своїми потребами в оборотному капіталі, покриваючи короткострокові витрати, такі як запаси, кредиторська заборгованість і повсякденні операційні витрати. Це дозволяє їм підтримувати ліквідність і безперебійну роботу бізнесу.

Управління валютою та процентними ставками: ТНК працюють у різноманітних економічних середовищах із різними валютами та процентними ставками. Вони можуть стратегічно використовувати позиковий капітал у різних валютах для управління валютним ризиком і скористатися вигідними процентними ставками в окремих регіонах.

Податкове планування: ТНК можуть використовувати боргове фінансування як частину своєї стратегії податкового планування. Відсотки, сплачені за позиками, часто не оподатковуються, що забезпечує фінансову перевагу порівняно з використанням акціонерного фінансування. Це може сприяти загальній податковій ефективності компанії.

Оптимізація структури капіталу: ТНК ретельно розглядають структуру свого капіталу, яка є сумішшю боргу та власного капіталу, що використовується для фінансування операцій. Розумно використовуючи позиковий капітал, ТНК можуть досягти оптимальної структури капіталу, яка врівноважує вигоди від боргу, наприклад відрахування відсотків, із ризиками, пов'язаними з левериджем.

Доступ до глобальних фінансових ринків: ТНК мають перевагу доступу до міжнародних фінансових ринків для забезпечення позик. Це дає їм змогу

використовувати різноманітні джерела фінансування, потенційно отримуючи кращі умови порівняно з тим, щоб покладатися виключно на місцеві ринки.

Важливо відзначити, що хоча позиковий капітал надає ТНК фінансову гнучкість і стратегічні переваги, він також наражає їх на ризики, включаючи коливання процентних ставок, ризики обмінного курсу валют і зобов'язання погасити борг. Ефективне управління позичковим капіталом має вирішальне значення для ТНК для забезпечення сталої та прибуткової глобальної діяльності.

Залучення боргового капіталу транснаціональних корпорацій (ТНК) має вирішальне значення для економічного розвитку України. ТНК можуть забезпечити значні інвестиції, передачу технологій і доступ до міжнародних ринків. Однак Україна стикається з кількома проблемами щодо залучення позикового капіталу від цих компаній.

Ось деякі стратегії, які Україна може реалізувати для підвищення ефективності залучення боргового капіталу від ТНК:

1. Поліпшити інвестиційний клімат:

Політична та економічна стабільність: подолання корупції та забезпечення передбачуваного правового та регуляторного середовища.

Сприятливий податковий режим: пропонуйте конкурентоспроможні податкові ставки для іноземних інвесторів і розглядайте податкові канікули або звільнення від сплати податків для окремих галузей.

Спрощені правила ведення бізнесу: спрощення адміністративних процедур і зменшення бюрократичних перешкод для іноземних компаній.

Покращена інфраструктура: інвестуйте в розвиток інфраструктури, такої як транспорт, логістика та комунікаційні мережі, щоб створити більш привабливе бізнес-середовище.

Захист інтелектуальної власності: Посилити захист прав інтелектуальної власності, щоб заохотити ТНК інвестувати в технології та інновації.

2. Побудуйте міцні відносини з ТНК:

Цільовий маркетинг і просування: визначте потенційних інвесторів ТНК і адаптуйте маркетингові кампанії до їхніх конкретних потреб та інтересів.

Інвестуйте в торговельні місії та роуд-шоу: беріть участь у міжнародних торгових заходах, щоб продемонструвати інвестиційні можливості в Україні та налагодити зв'язок із потенційними інвесторами.

Розвивайте державно-приватне партнерство: співпрацюйте з ТНК щодо інфраструктурних проектів, спільних підприємств та угод про передачу технологій.

Створити спеціалізоване агентство: створити спеціалізоване агентство, відповідальне за залучення та підтримку прямих іноземних інвестицій.

3. Пропонуйте привабливі інструменти боргового фінансування:

Розвивайте ринок облігацій у місцевій валюті: надайте ТНК можливість інвестувати в українські гривневі облігації, що може допомогти зменшити валютні ризики.

Створіть програми покращення кредитоспроможності: запропонуйте гарантії або страхування для зменшення ризику дефолту для ТНК, які інвестують в українські боргові інструменти.

Сприяти випуску місцевих облігацій ТНК: заохочуйте ТНК випускати облігації на українському ринку для залучення капіталу на місцевому рівні.

Розвивайте ринок деривативів: дозвольте ТНК хеджувати свій ризик від коливань процентних ставок і валют.

4. Залучення міжнародних фінансових установ:

Працювати з міжнародними фінансовими установами (МФО), такими як Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), щоб надати гарантії та співфінансування для інвестицій ТНК в Україні.

Використовуйте досвід міжнародних фінансових організацій для розробки та впровадження фінансових інструментів, привабливих для інвесторів ТНК.

5. Підвищення прозорості та розкриття інформації:

Підвищення доступності та якості інформації про українську економіку та інвестиційні можливості.

Розробити комплексну та прозору правову базу для випуску боргових зобов'язань та інвестицій.

Запровадити міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності, щоб надати інвесторам надійну фінансову інформацію.

6. Зосередьтеся на конкретних секторах:

Визначте сектори, в яких Україна має конкурентну перевагу, та націлюйтеся на ТНК, що працюють у цих секторах.

Розробка галузевих інвестиційних програм і стимулів для залучення ТНК.

Створення галузевих кластерів, які можуть залучати ТНК і підтримувати їх діяльність.

7. Створіть міцну репутацію:

Продемонструйте успішні кейси інвестицій ТНК в Україну, щоб продемонструвати потенціал країни.

Активно розглядати та вирішувати проблеми, з якими стикаються ТНК, що працюють в Україні, для зміцнення довіри та впевненості.

Сприяти позитивному іміджу України на міжнародному рівні для залучення іноземних інвесторів.

Реалізуючи ці стратегії, Україна може створити більш привабливе інвестиційне середовище та збільшити потік боргового капіталу від ТНК. Це може значно сприяти економічному зростанню та розвитку країни.

Важливо зазначити, що успіх цих стратегій залежатиме від конкретних обставин України та глобального економічного середовища. Це також вимагатиме від уряду та приватного сектору довгострокових зобов'язань щодо створення сталого та привабливого інвестиційного середовища для ТНК.